

24

Стопанска банка АД - Скопје

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА 2024 ГОДИНА

Скопје, април 2025 година

СОДРЖИНА:

Преглед на активностите во 2024 година	4
Економско опкружување	5
Банкарски сектор и СБ	7
Финансиско работење	8
Приходи од камати	8
Приходи од провизии и надоместоци	8
Оперативни расходи	8
Средства и Обврски	9
Средства	9
Депозити и капитал	9
Банкарство на мало	10
Кредитирање на население и картично работење	10
Банкарско осигурување и соработка со Триглав пензиско друштво	11
Дигитално банкарство и Контакт центар	11
СББ сегментот	11
Корпоративно банкарство	11
Консолидација	12
Консолидирана супервизија	13
Адекватност на капиталот	13
Консолидирана годишна сметка	13
Процент на учество	13
Управување со ризици	14
Управување со кредитен ризик	15
Управување со ликвидносен ризик	17
Управување со ризикот од промена на каматните стапки	19
Управување со валутен ризик.....	19
Управување со оперативен ризик.....	20
Адекватност на капиталот, Интерен процес на оценка на адекватност на капиталот и Стрес тест.....	21
Активности за контрола на усогласеноста со прописите, спречување на перење пари и борба против финансирање на тероризмот	21
Заштита на лични податоци	22
Извештај за корпоративно управување	22

Согласно член 352 од Законот за трговски друштва, членовите на Управниот одбор на Стопанска банка АД – Скопје (во понатамошен текст: „СБ“ и/или „Банката“) го подготвуваат приложениот Годишен извештај за работењето на Стопанска банка АД – Скопје за 2024 година. Извештајот се доставува до Надзорниот одбор, кој го разгледува, одлучува по него („претходно усвојување“) и подготвува Писмено мислење и го доставува до Собранието на акционери за разгледување и одобрување.

Согласно член 384, став 7 од Законот за трговски друштва, Годишниот извештај објективно ги презентира и ги објаснува главните фактори и околности коишто имаа влијание на работењето на Банката, како и сите останати задолжителни елементи кои се важни за инвеститорската јавност и сите останати засегнати страни.

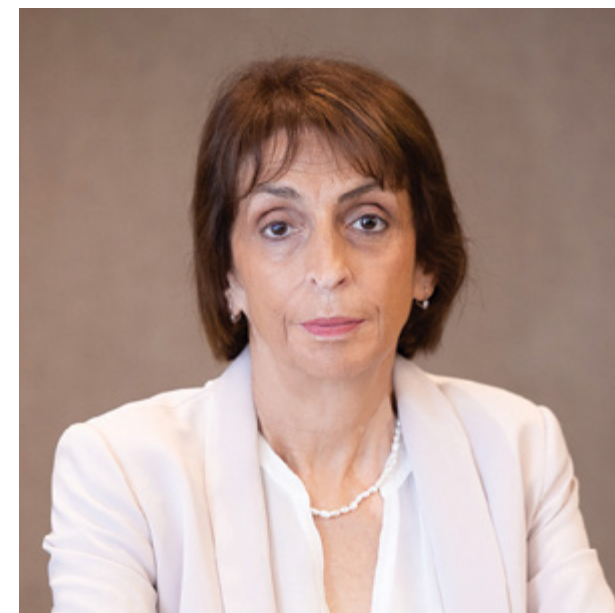
СТОПАНСКА БАНКА АД - СКОПЈЕ

УПРАВЕН ОДБОР

**Диомидис
Николетопулос**

Генерален извршен директор
и претседател на Управниот одбор

**Милица
Чапаровска - Јовановска**

Генерален директор за банкарство
на мало и член на Управен одбор

**Бојан
Стојановски**

Генерален директор за управување
со ризици и член на Управен одбор

**Евангелија
Калуптси**

Генерален директор за трансформација
и стратегија и член на Управен одбор

Преглед на активностите во 2024 година

Во 2024 година домашната економијата продолжи да се справува со сериозни предизвици, но истовремено и со потенцијал за раст и стабилност. Главните макроекономски показатели, како што се растот на бруто-домашниот производ (БДП), инфлацијата, невработеноста и државниот долг, играа клучна улога во обликувањето на економската состојба. Економските активности во анализираниот период се одвиваа во услови на раст на бруто-домашниот производ од 2,8 % (главно поттикнат од силната домашна побарувачка) и стапка на инфлација која на крајот на годината изнесуваше 3,5 %. Инфлацијата, која беше значителен проблем во претходните години, покажа значително намалување во 2024 година како резултат на намалувањето на цените на енергенсите, како и стабилизирањето на цените на храната, кои беа одлучувачки фактори во оваа позитивна промена.

Референтната каматна стапка во еврозоната забележа повеќекратно намалување во очекување дека трендот ќе продолжи и понатаму. Ова е прво последователно намалување на стапката во последната деценија, што укажува на промена на фокусот на ЕЦБ од намалување на инфлацијата кон заштита на економскиот раст. Следствено на глобалните трендови и домашното макроекономско окружување, НБРСМ направи трикратно намалување на каматната стапка налагајќи ги закони од 6,30% во јули на 5,55% во декември 2024. Трендот на намалување продолжи и во февруари 2025, кога стапката изнесуваше 5,35 %. Во првата половина на годината се реализираа и редовните парламентарни и претседателски избори, што дополнително доведе до забавување на инвестициите и одложување на крупни проекти. Геополитичката состојба

е непроменета, со сè уште присутните воени конфликти на Русија и Украина, Израел и Палестина, кои имаат свој одраз врз финансиските и политичките текови.

Една од првите активности кои ги презеде новата Влада беше склучувањето на т.н. Унгарски кредит, кој ќе се реализира во наредниот период, со многу поволни услови за крајните корисници (1,95 % каматна стапка), која очекувано ќе има големо влијание врз натамошното намалување на каматни стапки на целиот банкарски сектор.

На самиот крај на 2024 година беше донесен Законот за глобален данок, кој ја вклучи и нашата земја во исполнување на оваа обврска, како што е регулирано во рамките на ОЕЦД земјите. Со оглед на фактот дека Стопанска банка АД - Скопје е дел од меѓународна групација (Националната банка на Грција), која ги исполнува критериумите за пресметка на глобалниот данок, добивката пред оданочување беше предмет на пресметка на дополнителен глобален данок од 5 % над редовниот данок на добивка од 10 %, односно вкупно 15 %.

Како една од системски значајните банки, Стопанска банка оствари исклучителни резултати во 2024 година, слично како и претходните години, односно добивката пред оданочување изнесува 4.141 милион денари. Вкупната актива на Банката бележи зголемување од 10 % и изнесува 144.011 милиони денари. Со вкупен капитал и резерви од 29.236 милиони денари, Стопанска банка останува високо капитализирана банка со стапка на адекватност на капиталот од 17,8 %.

Финансиски показатели

ИНДИКАТОРИ НА БИЛАНСОТ НА УСПЕХ	2023	2024	промена %
Нето приходи од камати	93.2	100.4	7.7%
Нето приходи од провизии	13.2	14.1	6.8%
Вкупни приходи	118.8	125.4	5.6%
Оперативни трошоци	-35.3	-39.5	11.9%
Нето оперативни приходи	83.5	85.9	2.9%
Исправка на вредност	-20.5	-18.5	-11.1%
Добивка пред оданочување	62.7	67.3	7.3%
Данок на добивка	-6.3	-9.6	52.4%
Нето добивка	56.4	57.7	2.3%
ИНДИКАТОРИ НА БИЛАНСОТ НА СОСТОЈБА	2023	2024	промена %
Вкупна актива	2,136.2	2,341.8	9.6%
Вкупни кредити (брuto)	1,557.8	1,669.0	7.1%
Кредити на население	961.2	998.1	3.8%
Корпоративни кредити	596.6	670.9	12.5%
Резервации	56.8	61.1	7.6%
Вкупни депозити	1,627.1	1,764.8	8.5%
Депозити на население	1,200.8	1,361.9	13.4%
Корпоративни депозити	395.5	426.3	-5.5%
ФИНАНСИСКИ КОЕФИЦИЕНТИ	2023	2024	промена %
Нето каматна маргина	5.1%	5.1%	0.1
Коефициент на расходи / приходи	29.7%	31.5%	179.0
Поврат на средства - ROA	2.7%	2.6%	-15.2
Поврат на капитал - ROE	14.5%	12.9%	-156.2
Коефициент на кредити / депозити (брuto)	95.7%	94.6%	-116.9
Коефициент на адекватност на капиталот	16.6%	17.8%	125.5
ОПЕРАТИВНИ ИНДИКАТОРИ	2023	2024	промена
Број на филијали	59	57	-2
Број на вработени (крај на период)	974	996	22

Забелешка: Сите податоци во овој Извештај што се однесуваат на Стопанска банка АД – Скопје се врз основа на финансиските извештаи изготвени согласно сметководствените прописи кои се применуваат во земјата и регулативата на НБРСМ

Економско опкружување

2024 година беше одбележана со продолжена неизвесност поради глобалните геополитички случувања, силните инфлациски притисоци кои беа проследени со заострување на монетарната политика, односно одржување високо ниво на каматните стапки до третиот квартал на 2024 година, кога Централната банка следејќи ги сигналите на Европската централна банка започна тренд на намалување, и тоа во три наврати во текот на 2024 година. Со наведените активности, каматната стапка на основниот инструмент-благајнички записи од 6,3 % се сведе на 5,55 % на крајот на 2024 година. Во текот на 2024 се реализира и стабилизирање на цените, делумно и поради интервенциите на Владата заради контрола на инфлацијата, со што стапката на инфлација од 9,4 % во 2023 година се сведе на 3,5 % во 2024.

Кредитниот раст на банкарскиот сектор продолжи со висок интензитет, така што вкупниот пораст на кредитите изнесуваше 10,7 %, од кои во секторот население 9,1 % и во секторот компании 12,4 %. Наведениот раст беше причина за продолжување на макропрудентните мерки на Централната банка, односно зголемување на стапката на противцикличниот капитал, која се зголеми од 0,5 % на крајот на 2023 година на 1,25 % на крајот на 2024 година.

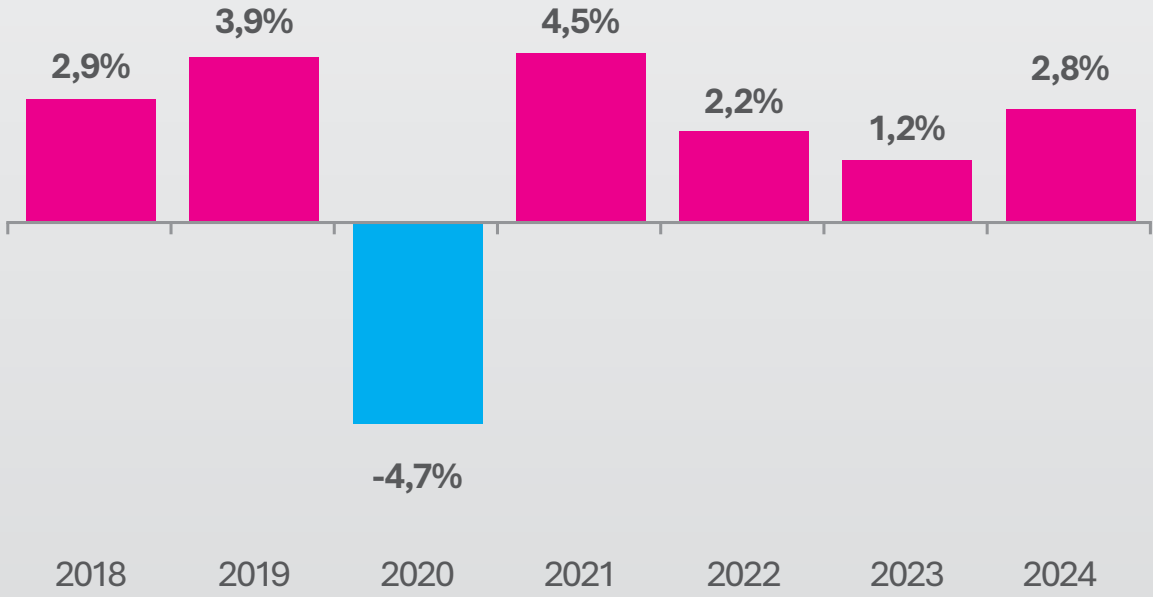
Во просек, домашната економија оствари реален раст од 2,8 % на годишна основа, за целата 2024 година, што претставува забрзување во однос на претходните години и исто така е повисок од предвидениот раст (2,3 %). Најголем двигател на растот преставува домашната побарувачка во сите нејзини компоненти, раст на јавната потрошувачка,

додека нето-извозот забележа негативно движење. Масовните инфлаторни притисоци од 2023 година беа проследени со стабилизирање на цените, особено во текот на 2024 година, и како резултат на реализираните ценовни ограничувања при раст на цените на основните производи на светските берзи. Како резултат на наведеното, стапката на инфлација со крајот на 2024 година изнесува 3,5 % во однос на 9,4 % (2023).

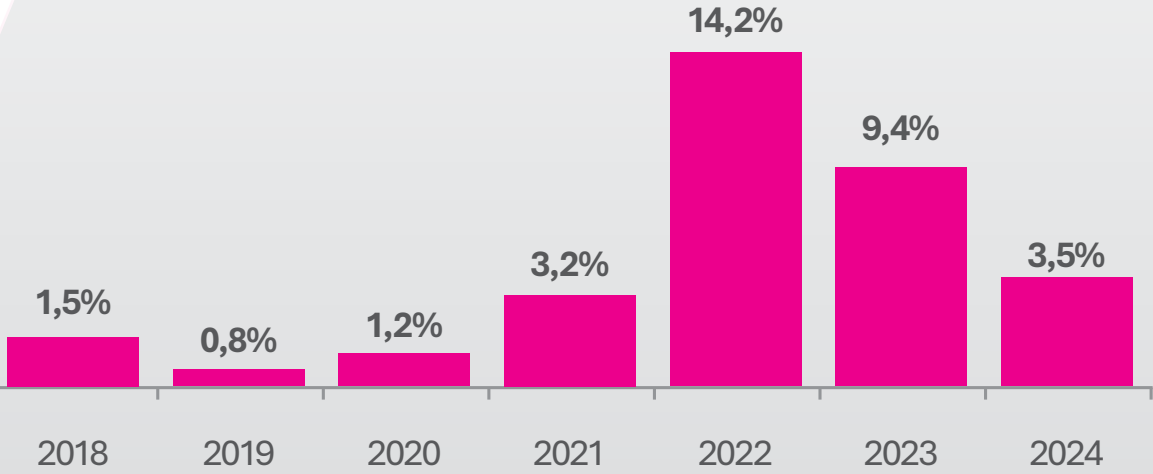
Каматната стапка на основниот монетарен инструмент - багајничките записи издадени од Народна банка на РМ - во текот на 2023 година се зголемија во шест наврати и се задржаа на нивото од 6,3 % до септември 2024 година, кога започна обратен тренд, кој со крајот на 2024 година изнесуваше 5,55 %. Наведените мерки беа резултат на следење на сигналите на Европската централна банка, поради поврзаноста на нашата економија, како и поврзаноста на курсот на домашната валута со еврото.

Девизните резерви се на задоволително ниво и девизната ликвидност во банкарскиот систем останува соодветна. Сетотоазаеднопридонесезастабилзирањенадомашните цени. Иако со сегашната состојба на домашните цени, доколку не се појават нови инфлаторни притисоци, постои потенцијален простор за релаксација на монетарната политика во наредниот период, НБРСМ наведува дека идните движења на монетарната политика сè уште се проследени со неизвесност. Со тоа, НБРСМ ќе продолжи внимателно да ги следи случувањата и потенцијалните ризици, нагласувајќи ја својата подготвеност да дејствува по потреба за поддршка на девизниот курс.

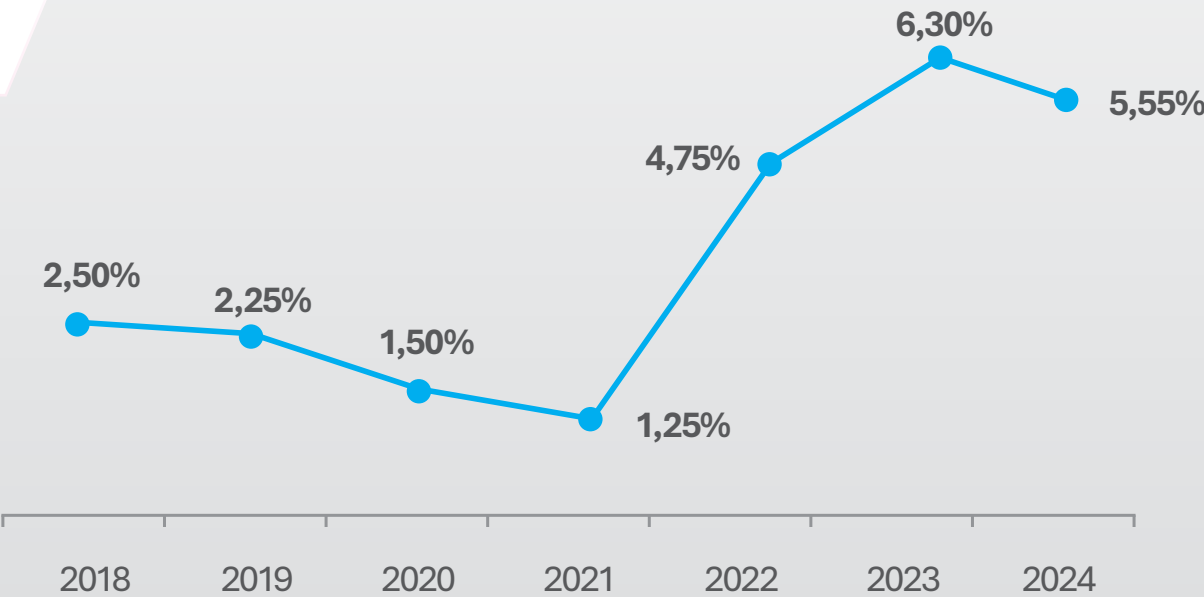
БДП (реална стапка на раст)

Инфлација (годишен просек)

Каматна стапка на багајнички записи (крај на период)

Во буџетот на РСМ за целата 2024 година е остварен дефицит од 4,7 % во однос на бруто-домашниот производ, кој во целост се финансира преку задолжувањата на државата на странските и домашните пазари, како и од депозитите на државата кај Народната банка. Јавниот долг на крајот на 2024 година изнесува 61,9 % од БДП и е поголем во однос на претходното ниво од 58,1 %.

Надворешната позиција во 2024 година остана стабилна со дефицит на тековната сметка од 2,4 % од БДП. Позицијата на девизните резерви дополнително се зајакна и се зголеми за 10,8 % во однос на 2023 година на ниво од 5.029,0 евра и овозможува доволна амортизација од потенцијални непредвидени шокови.

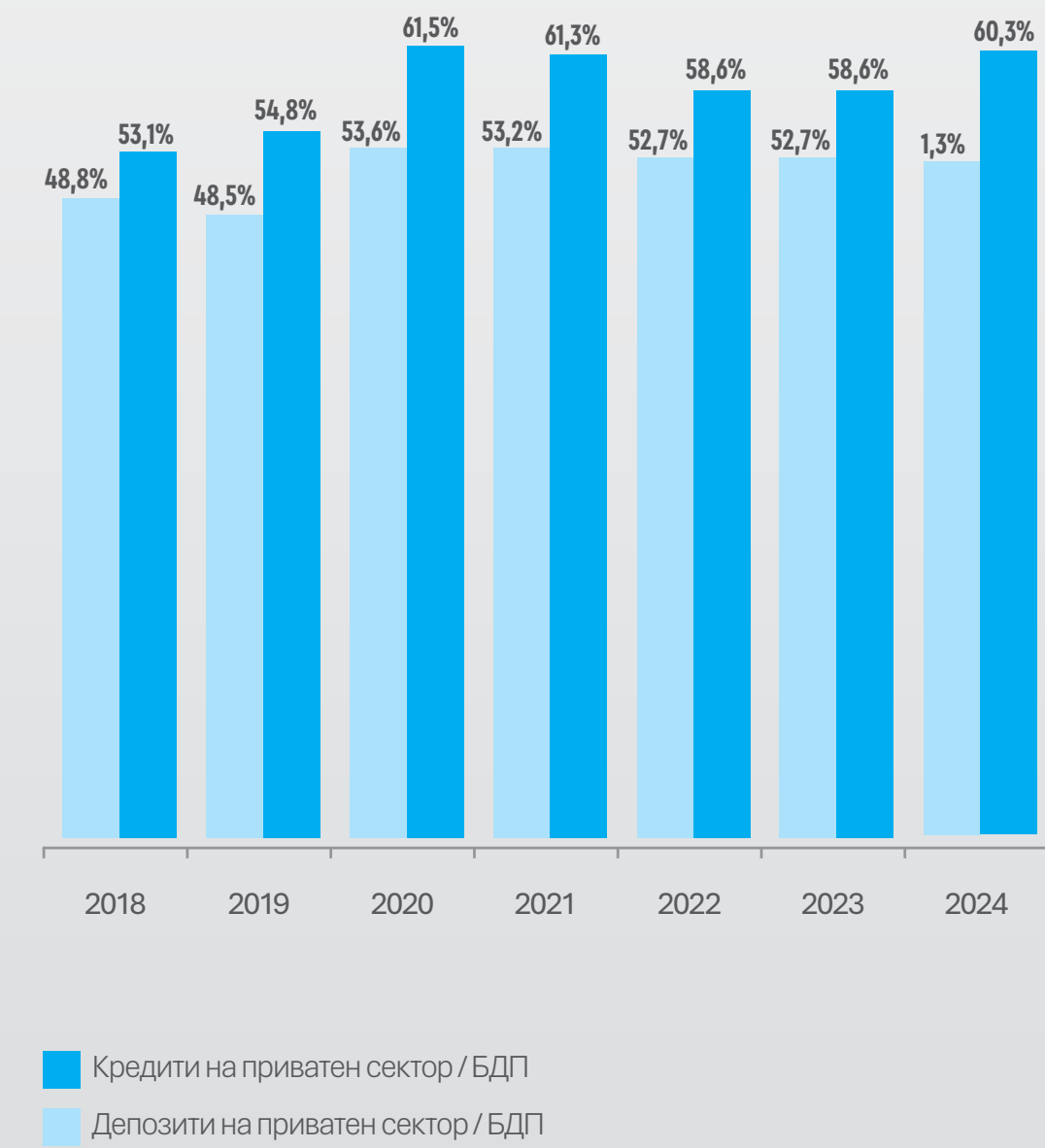
За време на 2024 година, и покрај сите надворешни случувања, банкарскиот сектор успеа да остане добро капитализиран, ликвиден и профитабилен. Како и во претходните години, банкарскиот систем продолжи да покажува способност да ја поддржува економијата во отежнати услови и дополнително да ги задоволи барањата на своите клиенти.

На крајот на 2024 година, растот на вкупните депозити достигна 12,5 % на годишно ниво. Притоа, корпоративните депозити забележаа раст од 9,4 %, додека депозитите на население се зголемија за 14 %. Кредитниот раст на крајот на годината достигна 10,7 %. Кредитите на населението пораснаа за 9,1 %, додека корпоративните кредити се повисоки за 12,4 %.

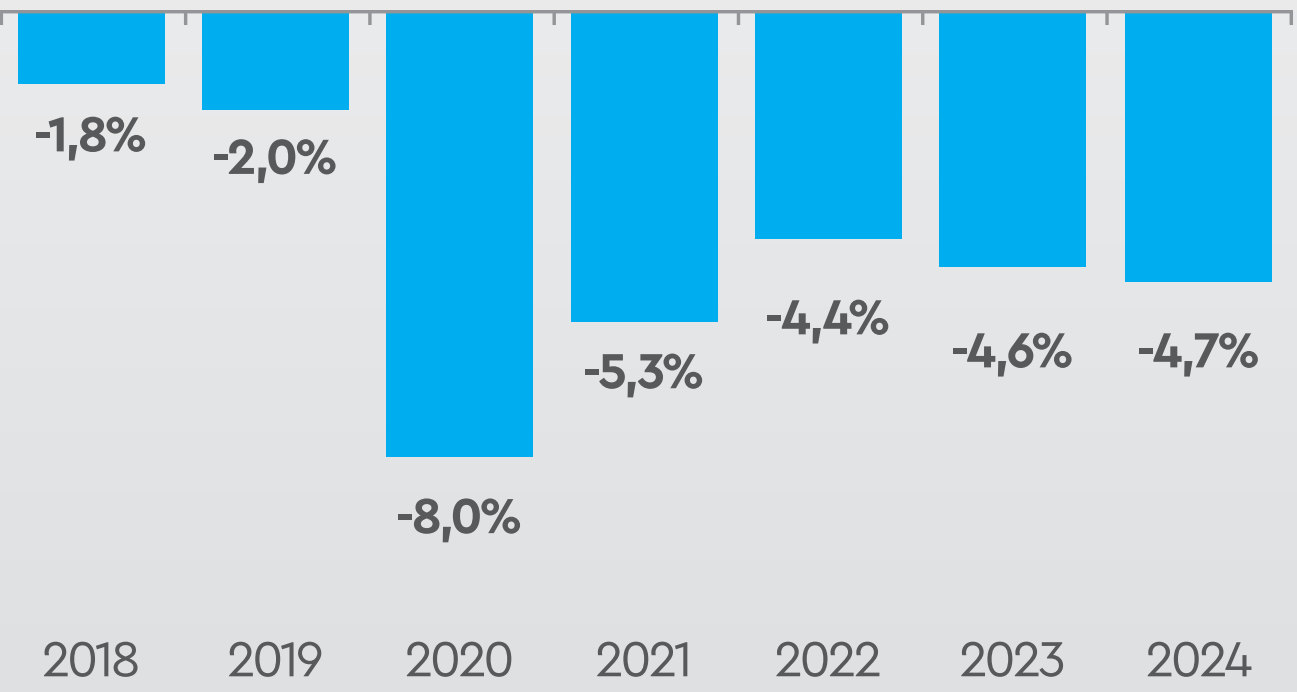
Нивото на нефункционални кредити го продолжи својот надолен тренд достигнувајќи 2,7 % заклучно со 31.12.2024 година. Соодносот на кредити спрема депозитите на крајот на годината изнесува 82,4 %. Стапката на адекватност на капиталот на банкарскиот сектор заклучно со 31.12.2024 година изнесува 18,9 %. Стапките на профитабилност

ROA и ROE беа на ниво од 2,2 % и 17,6 %, соодветно. И покрај силните шокови со кои се соочи нашата економија, стабилноста беше зачувана, но, сепак, ризиците кои се постоечки и понатаму наложуваат будно следење и претпазливост. Во тој контекст, со цел натамошно зајакнување на капиталната позиција на домашните банки, НБРСМ донесе дополнителна макропрudentна мерка за воведување противцикличен заштитен слој на капиталот започнувајќи од 2023 година, кој ќе достигне ниво од 1,5 % во 2025 година.

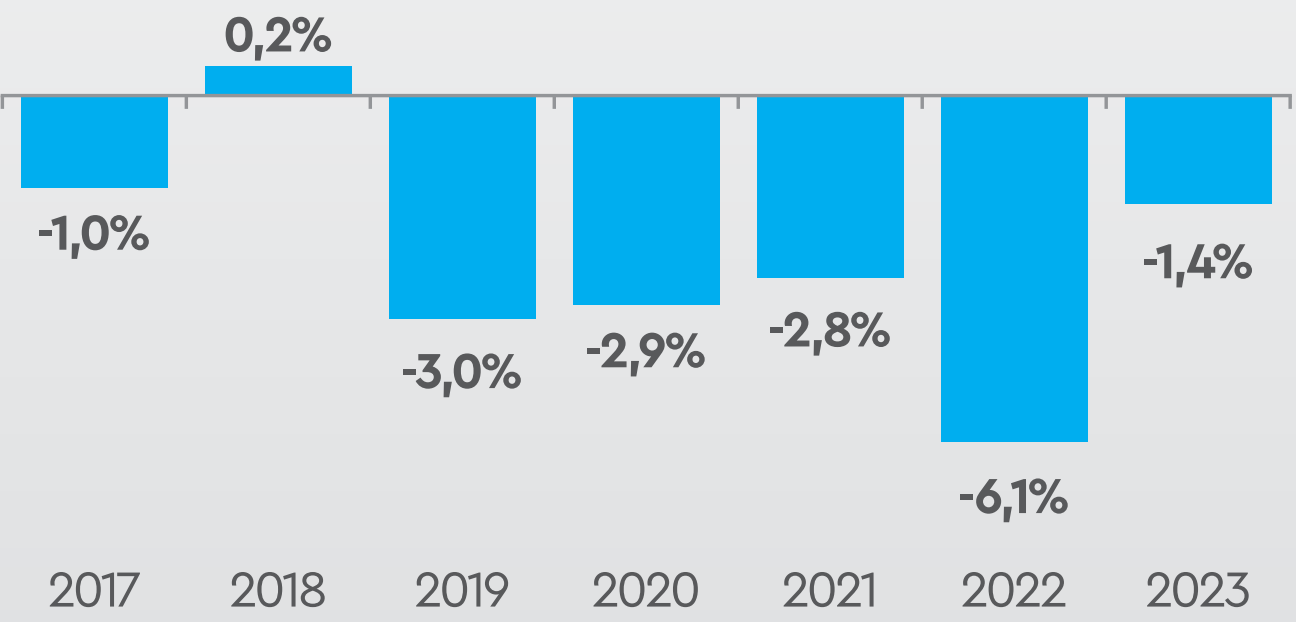
Финансиска интермедијација

Буџетски биланс (% од БДП)

Биланс на тековна сметка (% од БДП)

Основни макроекономски показатели

	2020	2021	2022	2023	2024
ПРОИЗВОДСТВО					
Бруто-домашен производ (реална стапка на раст)	-4.7	4.5	2.2	1.2	2.8
Индустриско производство (годишна стапка на раст)	-9.5	1.4	-0.2	0.7	-3.6
ЦЕНИ, ПЛАТИ И ПРОДУКТИВНОСТ					
Индекс на трошоци на живот (годишен просек)	1.2	3.2	14.2	9.4	3.5
Индекс на трошоци на живот (крај на година)	2.3	4.9	18.7	3.6	4.4
Индекс на цени на производители (годишен просек)	0.8	8.5	21.9	3.0	2.4
Индекс на цени на производители (крај на година)	1.8	15.0	19.8	-2.1	5.3
Реални плати (годишна стапка на раст)	6.5	2.3	-2.7	5.4	9.1
СТАТИСТИКА НА ВЛАДИНИ ФИНАНСИИ					
Буџетско салдо (% од БДП)	-8.0	-5.3	-4.5	-4.8	-4.7
НАДВОРЕШЕН СЕКТОР					
Биланс на тековна сметка (% од БДП)	-2.9	-2.8	-6.0	1.5	-2.4
Извоз на стоки и услуги (во милиони евра)	6,264.7	7,743.9	9,663.7	8,322.8	7,781.2
Увоз на стоки и услуги (во милиони евра)	7,644.6	9,618.4	12,375.7	11,148.5	11,062.5
Извоз на стоки и услуги (стапка на раст)	-10.1	23.6	19.9	0.3	-6.5
Увоз на стоки и услуги (стапка на раст)	-11.0	25.8	25.8	-8.0	-0.8
Бруто-надворешен долг (во милиони евра)	8,536.1	9,576.6	10,855.8	11,462.0	12,320.2
Девизни резерви (во милиони евра)	3,359.8	3,643.3	3,862.9	4,538.5	5,029.0
Курс МКД/ЕУР (просек)	61.7	61.6	61.6	61.6	61.6
МОНЕТАРНИ АГРЕГАТИ					
M1 стапка на раст (дек./дек.)	16.4	8.7	6.0	11.0	11.8
M2 стапка на раст (дек./дек.)	11.2	10.3	6.4	6.1	8.0
M2 денари стапка на раст (дек./дек.)	10.6	5.5	4.9	9.8	12.5
M4 стапка на раст (дек./дек.)	6.9	7.0	5.1	8.7	11.4
M4 денари стапка на раст (дек./дек.)	5.5	1.7	2.9	11.2	14.8
Кредити на приватен сектор	4.7	8.3	9.4	5.1	11.2
КАМАТНИ СТАПКИ					
Благајнички записи (годишен просек)	1.6	1.3	2.5	5.8	6.1
Благајнички записи (крај на период)	1.5	1.3	4.8	6.3	5.6
ПАЗАР НА КАПИТАЛ					
Индекс на Македонска берза – МБИ (стапка на раст на крај на годината)	1.2	30.8	-8.1	8.2	66.8

Извори: Министерство за финансии, Државен завод за статистика, Народна банка на РСМ

Банкарски сектор и СБ

ПОЗИЦИЈА/ПОКАЗАТЕЛ	Банкарски сектор	СБ	Пазарен удел
Вкупна актива	13,412.7	2,341.8	17.5%
Вкупни кредити	7,877.4	1,669.0	21.2%
Вкупни депозити	9,320.7	1,764.8	18.8%
Кредитен раст-население	8.9%	3.8%	
Кредитен раст-правни лица	12.3%	12.5%	
Депозитен раст	12.3%	8.5%	
Поврат на средства (ROA)	2.2%	2.6%	
Поврат на капитал (ROE)	17.6%	12.9%	
Трошоци / Приходи (C:I)	42.0%	31.5%	
Нето-каматна маргина (NIM)	3.6%	5.1%	
Нефункционална изложеност	2.7%	3.1%	
Адекватност на капиталот	18.9%	17.8%	

Извор: Податоците за банкарскиот сектор се од НБРСМ

Стопанска банка АД - Скопје поседува 17,5 % од вкупната актива на банка-рскиот сектор и приближно 1/5 од депозитите и кредитите. Во 2024 година, реализираната стапка на раст на бруто-кредитите беше 7,1 % и 8,5 % на депозитите. Во анализираниот период, перформансите на Банката беа во многу аспекти подобри во споредба со вкупниот банкарски сектор, како што е прикажано погоре. Имено, повратот на средства беше 2,6 % наспроти 2,2 %, нето-каматната маргина 5,1 % наспроти 3,6 % и коефициентот трошоци/приходи далеку под банкарскиот сектор со извонредни 31,5 % наспроти 42,0 %. Стапката на адекватност на капиталот беше 17,8 %.

Финансиско работење

Најважните аспекти од финансиското работење на Банката се посочени подолу:

Приходи од камати

Во текот на 2024 година, приходите од камати на кредити на население изнесуваа 65,1 милиони евра, со што имаа најголемо учество во вкупните приходи од камати од 57,7 %. Во исто време, каматните приходи од корпоративни и други активности (инвестиции во хартии од вредност, меѓубанкарски пласмани и др.) изнесуваа 47,8 милиони евра, односно беа повисоки за 23,8 % споредено со претходната година. Вкупните приходи од камати на крајот на 2024 година изнесуваа 112,9 милиони евра.

Во милиони евра	2023	2024	% промена
ПРИХОДИ ОД КАМАТИ	100.9	112.9	11.9%
Кредити на физички лица	62.3	65.1	4.5%
Кредити на правни лица	24.2	29.1	20.2%
Останато	14.4	18.7	29.9%

Расходи од камати

Согласно растот на каматните приходи, Банката регистрираше соодветно зголемување на расходите од камати.

Во милиони евра	2023	2024	% промена
РАСХОДИ ОД КАМАТИ	7.7	12.5	62.3%
Депозити на физички лица	5.7	9.8	71.9%
Депозити на правни лица	0.5	1.2	140.0%
Останати обврски	1.4	1.5	7.1%

Нето-приходи од камати

Нето-приходите од камати изнесуваа 100,4 милиони евра и се зголемија за 7,7 % главно поради интензивните кредитни активности и зголемувањето на кредитното портфолио.

Во милиони евра	2023	2024	% промена
НЕТО-КАМАТНИ ПРИХОДИ	93.2	100.4	7.7%
Каматни приходи	100.9	112.9	12.0%
Каматни расходи	7.7	12.5	62.3%

Приходи од провизии и надоместоци

Во 2024 година, нето-приходите од провизии и надоместоци достигнаа 14,1 милиони евра. Најзначајниот дел (45,4 % од вкупните приходи од провизии и надоместоци на Банката) се однесува на надоместоци од трансфери на средства во износ од 6,4 милиони евра. Нето-приходот од кредитни активности е втора по големина ставка на надоместок, која на крајот од 2024 година изнесуваше 2,5 милиони евра, што претставува 17,7 % од вкупниот приход од провизии и надоместоци.

Во милиони евра	2023	2024	% промена
НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРОВИЗИИ И НАДОМЕСТОЦИ	13.2	14.1	6.8%
Кредити	2.0	2.5	25.0%
Гаранции	0.9	0.8	-11.1%
Трансфер на средства	6.5	6.4	-1.5%
Останато	3.8	4.4	15.8%

Оперативни расходи

Банката продолжи да се стреми кон оперативна совршеност и во трошочната ефикасност и во управувањето со ризиците, што резултираше со одржување на трошоците согласно очекувањата и одржување на одличен кредитен квалитет. Во 2024 година, вкупниот оперативен трошок на Банката достигна 39,5 милиони евра. Воспоставената ефективна политика за ограничување на трошоците во комбинација со растечките приходи придонесе Банката повторно да оствари низок коефициент на трошоци во однос на приходи на 31,5 %, значително под просекот на банкарскиот сектор.

Средства и Обврски

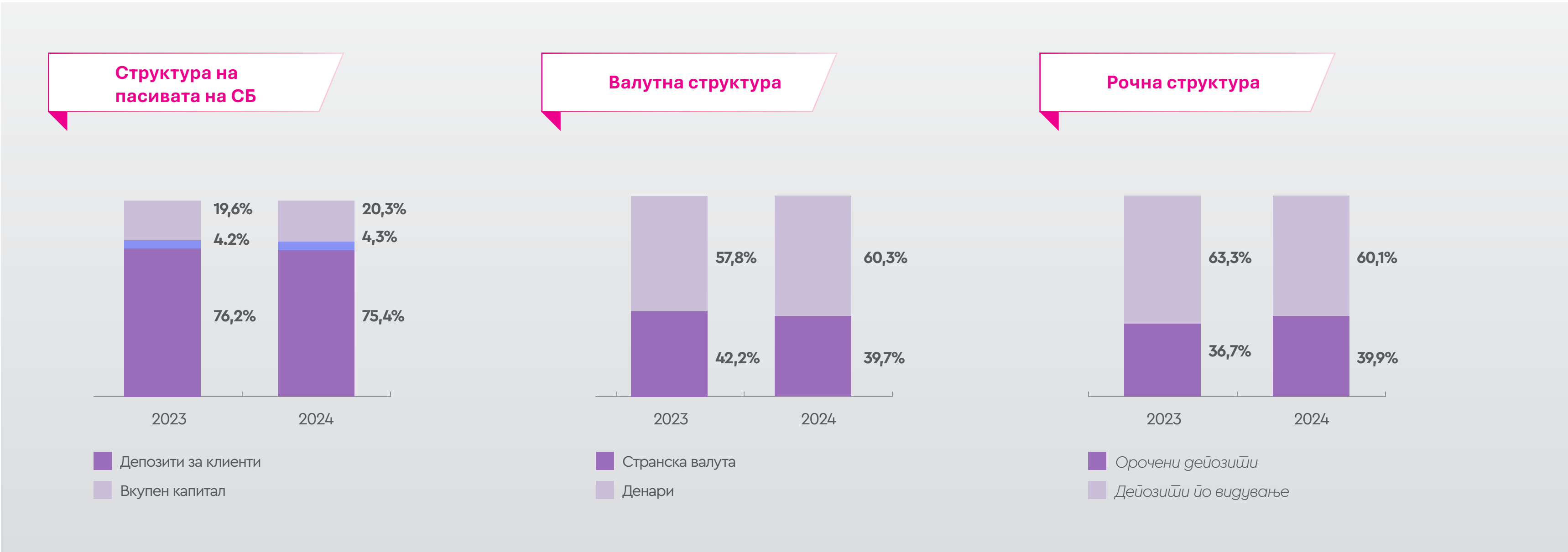
Средства

Вкупните средства на Банката на крајот од 2024 година изнесуваа 2.341,8 милиони евра, што е за 205,6 милиони евра, или 9,6 % повеќе во споредба со 2023 година. Банката продолжи да го подобрува својот прудентен пристап со рамномерен раст, соодветна ликвидност и силна капитална база. Учеството на ликвидната актива во вкупната актива на Банката изнесува 17,0 %. Вкупното кредитно портфолио достигна 1.669,0 милиони евра, од кои 670,9 милиони евра отпаднаа на корпоративни клиенти, додека изложеностите кон население изнесуваа 998,1 милиони евра.

Депозити и капитал

Во структурата на пасивата најголемо учество имаат депозитите на клиентите, кои партиципираат со 75,4 %. Вкупниот капитал забележа зголемување во однос на претходната година и неговото учество се зголеми од 19,6 % на 20,3 %, пред сè како резултат на зголемената профитабилност и способност на Банката да генерира профит за покривање не само на капиталните потреби, туку и над тоа. Стапката на адекватност на капиталот се одржува согласно пропишаната регулатива и изнесува 17,8 %.

Депозитната основа продолжува да претставува главен извор на финансирање на банкарските активности, која во текот на 2024 година оствари пораст од 8,5 %, односно се зголеми од 1.627 милиони евра во 2023 на 1.765 милиони евра. Притоа депозитите по видување имаа поголемо учество и во однос на минатата година се намалија за 3,2 п.п. од 63,3 % на 60,1 %, додека валутната структура е во прилог на денарските депозити, кои го зголемија својот удел за 2,5 п.п.

Банкарство на мало

За 2024 година карактеристични се намалените инфлаторни движења кои придонесоа каматните стапки на македонскиот пазар по период на засилен раст прво да се стабилизираат, а веќе во втората половина на годината да забележат опаѓачки тренд, притоа давајќи сигнал за економијата дека опасностите од глобалните случувања веќе попуштаат, очекувајќи враќање на континуиран економски раст. Во исто време иако инфлацијата се стабилизира, куповната моќ на граѓаните значително се намали бидејќи растот на платите не можеше да го следи темпото на инфлацијата. Сето ова се одрази и на зголемени трошоци кај компаниите, како и на нивниот апетит за дополнителни развојни инвестиции.

Стопанска банка 2024 година одбележа 80 години од основањето, јубилеј кој го искористивме да потсетиме дека Стопанска банка е најголемиот поддржувач на домашната економија, финансирајќи ги најголемите инфраструктурни проекти и најважните индустриски капацитети, како и овозможувајќи им просперитет на локалните мали бизниси и домаќинства.

Во текот на годината, Банката засилено работеше на подобрување на понудата на производи и услуги за своите клиенти, притоа барајќи во континуитет усогласување на својата кредитна и депозитна понуда за граѓаните и за СББ сегментот.

Позиционираноста на Банката на нивото на каматни стапки на депозитите беше причина повеќе за раст на вкупните депозити во текот на 2024 година од речиси 13,7 %, а секако и високата доверба на клиентите во Стопанска банка и нејзината стабилност, како и понудата на производи, развиени согласно современите потреби на клиентите.

Депозитите по видување во однос на орочените депозити и понатаму остануваат балансираны во линија со пазарните движења, како и депозитите по валутна структура.

Пораст кај вкупните депозити се забележува и во сегментот на мали бизниси благодарение на фокусот на Банката кон овој сегмент и зголемениот број активни клиенти кои сè повеќе целокупното свое работење го остваруваат преку Стопанска банка.

КРЕДИТИРАЊЕ НА НАСЕЛЕНИЕ И КАРТИЧНО РАБОТЕЊЕ

Во 2024 година забележен е умерен пораст во кредитирање на населението, споредено со 2023 година, а притоа Банката беше посветена на постигнување балансирана структура помеѓу различните сегменти на производи, како долгорочна стратегија на Банката.

Во делот на картичното работење, во текот на 2024 година Банката го комплетира процесот на обнова на својата АТМ мрежа со нова функционалност за уплата на готовина за правни и за физички лица, достапна 24/7, со што стана значително достапна за своите клиенти.

Во текот на 2024 година регистрираме 11% пораст на трансакциите со дебитните и кредитните картички издадени од Стопанска банка. Во делот на прифаќањето на картички на ПОС терминали и e-commerce реализиран е пораст на прометот од 26% со истовремен пораст од 10% во бројот на продажни места што прифаќаат картички преку Стопанска банка.

Банката на пазарот понуди нови модерни дизајни на картичките со употреба на 100 % рециклиран материјал и за првпат на пазарот кај сите свои картички воведо посебен формат на картичките наменет за лица со оштетен вид, т.н. blind notch.

БАНКАРСКО ОСИГУРУВАЊЕ И СОРАБОТКА СО ТРИГЛАВ ПЕНЗИСКО ДРУШТВО

Во 2024 година забележен е умерен пораст во креди-Продажбата на банкарското осигурување продолжи со умерен нагорен тренд и во 2024 година благодарение на свесноста и подготвеноста на клиентите за широката лепеза осигурителни производи, достапни во филијалите и во Контакт центарот на Банката.

Продолжува и соработката со Триглав пензиско друштво со проширени дејности во повеќе филијали на Банката. Оттука и трендот на раст е постојан, а мрежата на филијали станува простор за поширока соработка со клиентите преку разновидни комплементарни финансиски услуги.

ДИГИТАЛНО БАНКАРСТВО И КОНТАКТ ЦЕНТАР

Годината 2024 ќе биде одбележана со најавата и почетокот на долгогодишна дигитална трансформација на Банката која директно ќе придонесе кон подобрување, модернизација и проширување на дигиталните банкарски услуги кои клиентите ги користат. За Банката, дигиталните услуги преминуваат во примарен фокус преку кој ќе се реализираат трансакции и интеракции со клиентите кои имаат не само основни потреби за базични трансакции и производи, туку и многу софистицирани функционалности кои ќе бидат составен дел на понудата на Банката.

Во текот на 2024 реализиран е 20 % пораст во активните корисници на дигиталното банкарство кај физичките лица и 7 % пораст кај правните лица. Активностите, пак, на Контакт центарот достапен 24/7 забележуваат континуиран пораст во бројот на интеракции со клиентите, пред сè, благодарение на широката палета услуги кои ги нуди Центарот.

СББ СЕГМЕНТОТ

Во сегментот за мали компании бележиме пораст во кредитирањето споредено со 2023 година од 10,31 % најчесто употребен за обртен капитал, но и во производство на електрична енергија за сопствени потреби од обновливи извори, како и за инвестициски потреби.

Тимот на СББ референти продолжува да се надградува во својата улога на финансиски советници за сопствениците на малите компании. Задоволството на клиентите од достапноста, посветеноста, професионализмот и вредноста на советот кој го добиваат се одразува преку повеќегодишниот раст на работењето на овој сегмент, како и повеќекратните ефекти од севкупното работење преку Банката.

Корпоративно банкарство

Макроекономското опкружување во 2024 година донесе бројни предизвици во реалниот и во финансискиот сектор. Економскиот раст од 2,8 % споредено со претходните години е незначително повисок, но сè уште е под иницијалните прогнози, пред сè, заради геополитичките конфликти, трговските тензии и изборната година. Дополнително, геополитичките случувања продолжија да ја обликуваат динамиката на економските и финансиските пазари, со последици врз глобалната трговија и инвестициските текови.

И покрај сериозните предизвици со бројни неизвесности на глобално и локално ниво, 2024 година е означена како година во која Стопанска банка продолжи со имплементација на стратегијата за раст на корпоративното кредитирање. Добро воспоставениот бизнис-модел, широкиот спектар на производи и услуги за компаниите од сите сектори на економијата, посебно креирани според потребите и карактеристиките на бизнис-моделот на секоја компанија, продолжи да генерира производството на корпоративни кредити и раст на корпоративното портфолио. Банката продолжи да ја зголемува понудата на производи и услуги за компании со можности за финансирање преку Стопанска лизинг и отворените кредитни линии на Банката со Развојната банка на Северна Македонија и Европската инвестициска банка, како и со Европската банка за обнова и развој.

Оттука произлегува дека остварениот годишен раст на корпоративното кредитно портфолио на Банката во 2024 година изнесува 12,9 %.

Паралелно со кредитниот раст, Банката континуираного следи и го анализира квалитетот на корпоративното портфолио, со цел да го задржи неговиот квалитет и перформансите.

Во периодот кој следува, Банката ќе продолжи со рационално проширување на кредитното портфолио придружено со оперативна извонредност, која ќе обезбеди одржлива профитабилност на СБ. Покрај континуираната поддршка во финансирањето на потребите за обртни средства и нови инвестиции на постоечки и нови корпоративни клиенти, Стопанска банка ќе се фокусира на финансирање на големи инфраструктурни и енергетски проекти кои се од високо значење за енергетската стабилност и идниот економски развој на земјата. Банката останува сигурен партнер на компаниите од сите сегменти на економијата, обезбедувајќи со тоа соодветна награда за своите акционери и вработени и значително придонесувајќи за финансиската поддршка на корпоративниот сектор во земјата.

Консолидација

Банката изработува и консолидирани финансиски извештаи во кои е вклучено работењето на друштвото Стопанска лизинг ДООЛ Скопје. Друштвото е правно лице, целосно контролирано од друго правно лице - Банката, позната како матично претпријатие - матична банка. Финансиските извештаи на Стопанска лизинг ДООЛ Скопје се вклучени во консолидираните финансиски извештаи.

КОНСОЛИДИРАН БИЛАНС НА УСПЕХ

за периодот од 1 јануари 2024 година до 31 декември 2024 (во илјади денари)

	31 декември 2024	31 декември 2023
Приходи од камата	6.958.484	6.214.613
Расходи за камата	773.866	470.605
НЕТО-ПРИХОДИ/(РАСХОДИ) ОД КАМАТА	6.184.618	5.744.008
Приходи од провизии и надоместоци	1.660.690	1.568.551
Расходи за провизии и надоместоци	794.738	755.935
НЕТО-ПРИХОДИ/(РАСХОДИ) ОД ПРОВИЗИИ И НАДОМЕСТОЦИ	865.952	812.616
Нето-приходи/(расходи) од тргување	-	100
Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективна вредност	-	
Нето-приходи/(расходи) од курсни разлики	179.584	145.061
Останати приходи од дејноста	510.772	614.274
Удел во добивката на придружните друштва		
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	1.175.092	1.375.923
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	34.557	94.650
Трошоци за вработените	1.171.665	1.071.536
Амортизација	213.837	160.910
Останати расходи од дејноста	1.066.959	948.210
Удел во загубата на придружните друштва		
ДОБИВКА ПРЕД ОДАНОЧУВАЊЕ	4.147.930	3.854.130
Данок на добивка	594.383	383.331
ДОБИВКА ЗА ФИНАНСИСКАТА ГОДИНА	3.553.547	3.470.799
ЗАРАБОТКА ПО АКЦИЈА		
Основна заработка по акција (во денари)	203,52	198,78
Разводната заработка по акција (во денари)	203,52	198,78

КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАСИСКАТА СОСТОЈБА

за периодот од 1 јануари 2024 година до 31 декември 2024 (Во илјади денари)

	31 декември 2024	31 декември 2023
СРЕДСТВА		
Парични средства и парични еквиваленти	24.514.815	24.657.005
Средства за тргување		
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех определени како такви при почетното признавање		
Дериватни средства чувани за управување со ризик		
Кредити на и побарувања од банки	406.945	326.561
Кредити на и побарувања од други комитенти	98.810.256	92.309.131
Вложувања во хартии од вредност	16.585.375	11.408.416
Вложувања во подружници и придружени друштва		
Побарувања за данок на добивка (тековен)		
Останати побарувања	2.281.303	1.382.944
Заложени средства		
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	88.432	132.324
Нематеријални средства	255.751	192.505
Недвижности и опрема	1.078.701	957.600
Одложени даночни средства		
Нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување		
ВКУПНО СРЕДСТВА	144.021.578	131.366.486

	31 декември 2024	31 декември 2023
ОБВРСКИ		
Обврски за тргување		
Финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех определени како такви при почетното признавање		
Дериватни обврски чувани за управување со ризик		
Депозити на банките	1.693.960	996.050
Депозити на други комитенти	108.524.202	100.058.171
Издадени должнички хартии од вредност		
Обврски по кредити	2.447.363	2.739.776
Субординирани обврски		
Посебна резерва и резервирања	139.449	184.953
Обврски за данок на добивка (тековен)	245.482	143.984
Одложени даночни обврски	19.420	
Останати обврски	1.713.570	1.517.748
Обврски директно поврзани со група средства за отуѓување		
ВКУПНО ОБВРСКИ	114.783.446	105.640.682
КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ		
Запишан капитал	3.511.242	3.511.242
Премии од акции		
Сопствени акции		
Други сопственички инструменти		
Ревалоризациски резерви	164.837	203.820
Останати резерви	831.373	831.373
Задржана добивка	24.730.680	21.179.369
ВКУПНО КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ	29.238.132	25.725.804
ВКУПНО ОБВРСКИ И КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ	144.021.578	131.366.486
Потенцијални обврски	19.701.232	20.388.699
Потенцијални средства		

КОНСОЛИДИРАНА СУПЕРВИЗИЈА

Групата не е предмет на консолидирана супервизија од страна на НБРСМ, согласно Одлуката за консолидирана супервизија. Стопанска лизинг не е предмет на консолидирана супервизија поради тоа што вкупната актива на подружницата е помала од 1 % од активата на матичната Банка.

АДЕКВАТНОСТ НА КАПИТАЛОТ

Согласно Одлуката од НБРСМ за консолидирана супервизија, доколку вкупната актива на подреденото лице е помала од 1 % од активата на матичното лице, подреденото лице нема да се вклучи во консолидираните финансиски извештаи за потребите на консолидираната супервизија. Врз основа на погоре наведеното, стапката на адекватност на капиталот не се утврдува на консолидирана основа.

КОНСОЛИДИРАНА ГОДИШНА СМЕТКА

Групата изработува Консолидирана годишна сметка согласно Законот за трговски друштва. Финансиски информации обелоденети во годишниот извештај за работата, се конзистентни во сите аспекти со консолидираната годишна сметка на Групата и со финансиските информации обелоденети во ревидираните консолидирани финансиски извештаи на Групата.

ПРОЦЕНТ НА УЧЕСТВО

Матичната банка учествува со 100 % сопственост во Стопанска лизинг ДООЛ Скопје.

Управување со ризици

Функцијата за управување со ризици на Стопанска банка АД - Скопје се фокусира на одржување на профилот на ризик во рамките на воспоставениот апетит за ризик, притоа обезбедувајќи балансиран раст и соодветен квалитет на кредитното портфолио. Мисијата на Банката за управување со ризици е да обезбеди управување со сите видови ризици за Банката да остане безбедна за своите депоненти и другите засегнати страни, додека со текот на времето создава добри приноси за своите акционери, согласно деловната стратегија на СБ, конзистентна со најдобрите практики и целосно усогласени со регулаторните барања.

Стопанска банка АД - Скопје е една од најголемите финансиски институции во земјата која нуди банкарски услуги, преземајќи и управувајќи со ризици како дел од своите дневни активности. Банката работи во опкружување кое носи предизвици и промени и соодветно ја препознава изложеноста кон ризиците во банкарското работење и потребата за нивното ефективно управување. Главната цел на функцијата за управување со ризик на Банката е да го заштити интересот на своите клиенти и акционери преку прудентно управување со ризиците поддржано од силна култура на ризик, соодветно управувана ликвидност и силна капитална база. Банката управува со овие ризици преку сеопфатна рамка што го интегрира управувањето со ризиците во секојдневните деловни активности и стратешкото планирање. Рамката за прифатливо ниво на ризик (Risk Appetite Framework - RAF) се развива и се воспоставува со цел да се користи како клучна алатка за управување заради подобро усогласување на деловната стратегија, финансиските цели и управувањето со ризикот и претставува суштински механизам за поддршка на надзорот на извршувањето на стратегијата во рамките на граници на ризик со кои Банката е подготвена да работи. Во 2024 година, Рамката за прифатливо ниво на ризик беше ревидирана и подобрена преку воведување нови

показатели за прифатливото ниво на ризик, ревидирање на праговите на рано предупредување, толеранција на ризик и капацитет на ризик, воведување нов праг на толеранција на профилот на ризик за сите Tier 1 индикатори, ревидирање на ранговите (Tiers) и дефиницијата на прифатливо ниво на ризик (Credit Appetite Statement), како и воспоставување индикатори за следење на ажурираната методологија за лимити по дејности во корпоративното портфолио.

Примарната улога на независната функција за управување со ризици на Банката е правилно и навремено идентификување, мерење и управување со ризиците во нормални и специфични економски услови, како и надзор дали деловните активности се согласно стратегијата и прифатливото ниво на ризик на Банката. Со цел да се одржи адекватен профил на ризик, Банката користи алатки, како што се: прудентни критериуми за ризик, оценка на ризици, модели за рангирање и вреднување кои постојано се разгледуваат, се валидираат и се подобруваат согласно најдобрите практики во банкарската индустрија. Ефективното управување со ризиците бара тоа да се спроведува низ целата банка. Структурата за ризик и контрола на СБ се заснова на моделот на управување со „три линии на одбрана“, воведен во 2019 година. Секоја

линија има специфична улога и дефинирани одговорности, при што извршувањето на задачите се разликува од нивната контрола. Трите линии тесно соработуваат за да ги идентификуваат, да ги проценат и да ги намалат ризиците. Прво и најважно, бизнисот (вклучувајќи ги и функциите за поддршка) има сопственост над ризиците, со кои управува и презема одговорност (прва линија). Рамката за управување со ризици на Банката е обезбедена од функцијата Управување со ризици и Усогласеност со прописи (втора линија). Двете функции подразбираат преземање ризик и следење на профилот на ризик. Внатрешната ревизија (трета линија) обезбедува независна контрола, совети и увид во квалитетот и ефективноста на внатрешните контроли, управувањето со ризиците, усогласеноста со прописите и управувањето со Банката.

Функцијата за управување со ризици на СБ го поддржува Управниот одбор при дефинирање на прифатливото ниво на ризик, стратегиите, политиките и лимитите на изложеност. Исто така, овозможува увид и поддршка за целата Банка за прашања поврзани со ризик. Главни финансиски ризици за СБ се кредитниот ризик, ликвидносниот ризик и пазарниот ризик. Во актуелните сложени деловни услови, СБ исто така е изложена на нефинансиски ризици, како што се оперативниот, ИТ и ризикот од неусогласеност со прописите.

СБ има воспоставена рамка на политики, процедури и стандарди за управување со ризици за да создаде конзистентност низ целата организација и да дефинира барања што се задолжителни за сите деловни единици. Сениор менаџментот на Банката е одговорен за спроведување и за придржување до политиките, процедурите и стандардите. Политиките, процедурите и стандардите редовно се ревидираат и се ажурираат за да се рефлектираат промените во барањата, пазарите, производите и практиките. Новата одлука за макропрудентните инструменти се фокусира на квалитетот на кредитната побарувачка од физичките лица. Со оваа одлука се пропишува начинот на пресметување на показателите за квалитетот на кредитната побарувачка и се дефинираат максималните прагови. Банката спроведе Проект со цел да обезбеди целосна усогласеност на работењето на Банката со оваа Одлука.

Во 2023 година, Советот на Народна банка ја донесе новата Одлука за методологијата за управување со кредитниот ризик, започнувајќи со нејзина примена од 2024 година, со цел натамошно усогласување со новите регулаторни барања воведени во Европската Унија. Со Одлуката се пропишува нов начин на утврдување на нефункционалните кредитни изложености кој ги зема предвид праговите на значајност, како и се зајакнуваат критериумите за следење и контрола на квалитетот на кредитното портфолио на банките. Исто така, се зајакнуваат правилата за реструктурирање на кредитните изложености на банките кон клиентите кои се соочуваат со финансиски потешкотии. Со успешното завршување на Проектот за имплементација на соодветни промени во системите на Банката и прилагодување на работењето на Банката кон новите барања, од почетокот на 2024 година Банката е целосно усогласена со одредбите од новата Одлука.

Управување со кредитен ризик

Текот на 2024 година, стабилизирањето на инфлацијата и поволниот девизен пазар го одбележаа макроекономското опкружување во кое делуваат банките, но сепак сè уште постојат ризици и неизвесности, главно поврзани со глобалните фактори, односно геополитичките притисоци. Се очекува дека во 2025 година неизвесноста и понатаму ќе продолжи.

Останува цел на Банката, дури и во овие тешки времиња, да се стреми кон континуирано подобрување на рамката за управување со ризици согласно регулаторните барања и меѓународните стандарди, најдобрите практики, како и променливите услови на пазарот и предизвиците од макроекономско опкружување.

Културата за ризик е важна интегрална компонента на управувањето со ризиците и Банката има активен пристап кон зголемување на свесноста за ризик и зајакнување на културата за ризик на сите нивоа на работење, преку соодветни обуки и работилници. Целта на Банката е да обезбеди воспоставување здрава и конзистентна култура на ризик, која е соодветна на обемот, сложеноста и природата на нејзиното работење, како и е согласно регулаторните/надзорните барања и со најдобрите деловни практики, заснована на цврсти вредности со кои раководството на Банката внимателно управува. Функцијата за управување со ризици на СБ е поткрепена со ефективна култура на ризик.

Кредитниот ризик останува еден од најзначајните ризици на кои Банката е изложена, што наложува применување на сеопфатен и структуриран пристап во неговото управување. Сеопфатното разбирање на профилот на клиентите, вклучително нивните деловни активности, управувачки практики, финансиска стабилност и секторските услови, се сметаат за неопходни во процесот на носење кредитни одлуки.

Кредитните политики на Банката го нагласуваат значењето на деталната проценка на ризиците пред одобрување, обновување или следење на кредитната изложеност. Овие проценки се потпираат на воспоставени системи за рангирање на ризиците и статистички модели за бодување, кои овозможуваат квантитативна и квалитативна анализа за точна евалуација на кредитниот ризик. Одобрувањето и обновувањето на кредитните изложености се надгледува од овластени кредитни комитети, составени од искусни професионалци, со цел да се осигури усогласеност со утврдените параметри за ризик и внатрешните политики.

По воспоставувањето на кредитен однос, се применува ригорозен процес на следење, чија цел е навремено идентификување на какви било знаци на влошување на профилот на ризик на клиентот. Овој процес вклучува редовно ревидирање низ животниот циклус на производот, внатрешна класификација на ризиците, системи за рано предупредување, како и механизми за проценка на значително зголемување на кредитниот ризик (SICR) и неможност за наплата (UTP). Овие инструменти овозможуваат проактивна идентификација на потенцијалните ризици, со што се создава можност за преземање соодветни мерки за минимизирање на кредитните загуби. Континуираното следење на кредитната изложеност се спроведува согласно утврдените лимити на концентрација според секторска распределба, вид на обезбедување, рангирање на должникот и други релевантни фактори согласно Рамката за прифатливо ниво на ризик на Банката.

Согласно најдобрите меѓународни практики, и следејќи го процесот и методологијата за исправка на вредноста и посебна резерва, Банката обезбедува адекватно ниво на резервации за потенцијални загуби по кредити.

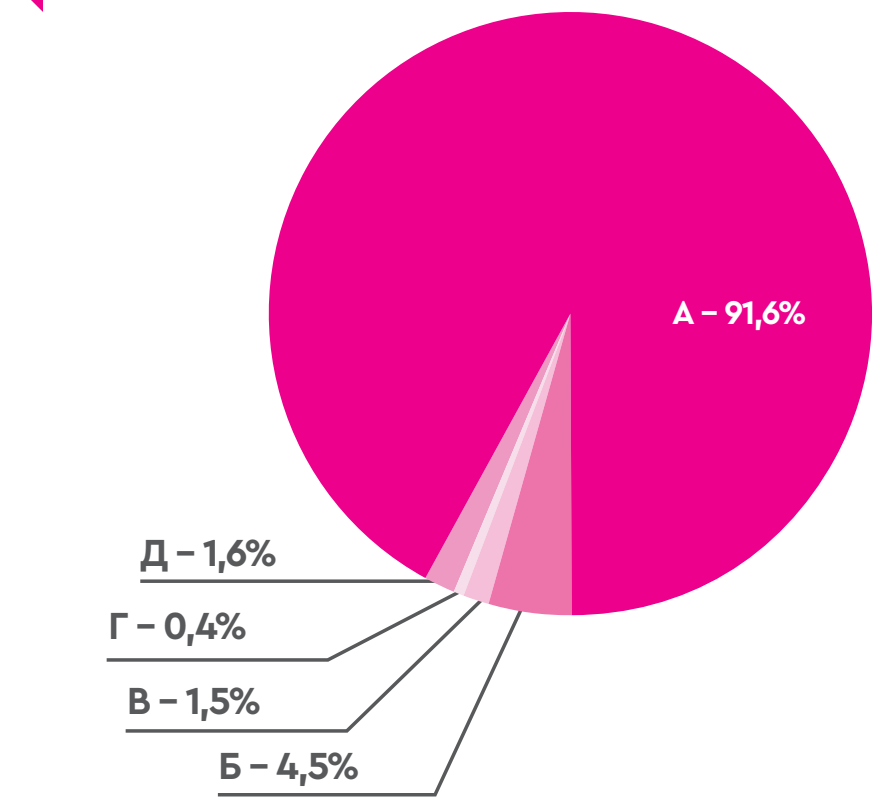
Во текот на 2024 година, Банката внимателно ги надгледуваше постоечките економски услови, задржувајќи ја својата отпорност наспроти тековните предизвици. Додека стабилизацијата на инфлациските притисоци и намалената нестабилност на пазарот останаа клучни фактори во оперативното опкружување, изборната година донесе одредени одложувања во платежните трансакции и привремено забавување на инвестициските активности во економијата. Сепак, овие ефекти постепено беа надминати во втората половина од годината. Функцијата за управување со кредитниот ризик продолжи да игра централна улога во заштитата на институцијата од потенцијални загуби и во обезбедувањето на претпазливи практики за кредитирање. Соработката со клиентите и релевантните засегнати страни овозможи ефикасно управување со ризиците, што овозможи Банката да ја задржи својата траекторија на раст и високото ниво на квалитет на портфолиото.

Целите, алатките и јасната структура на управување со ризик се вградени во Кредитните политики и Рамката за прифатливо ниво на ризик на Банката, одобрени од Надзорниот одбор. Оваа институционална рамка ја потврдува посветеноста на Банката кон одржување на стабилни ризични практики и усогласеност со регулаторните барања.

КВАЛИТЕТ НА КРЕДИТНОТО ПОРТФОЛИО

Во рамките на имплементираната солидна рамка за управување со кредитен ризик, СБ успеа да одржи солидно и разновидно кредитно портфолио во 2024 година. Растот на кредитното портфолио, проследено со одржување на низок и контролиран коефициент на нефункционални пласмани е една од главните стратешки цели којашто Банката успеа да ја оствари во изминатата година и покрај зголемените инфлаторни притисоци и предизвиците од глобалните геополитички случувања.

Кредитно портфолио на СБ според категорија на ризик 2024

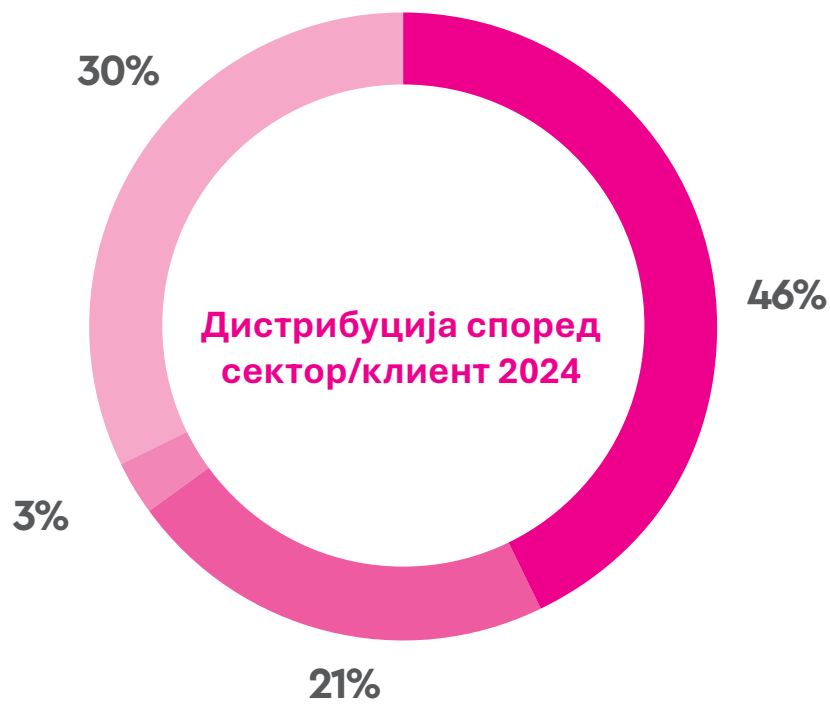
Согласно Методологијата на НБРСМ, секоја изложеност на кредитен ризик се класифицира во една од петте категории (А, Б, В, Г и Д). Изложеноста во рамките на најдобрата категорија на кредитен ризик „А“ е 92 % во 2024 година, додека изложеноста класифицирана во „Б“ категорија е на ниво од 4,5 %. Изложеностите класифицирани во категорија „Г“ и „Д“ со висок кредитен ризик сочинуваат 2,0 % од кредитното портфолио на Банката, што претставува намалување од 0,4 процентни поени во споредба со 2023 година.

СТРУКТУРА НА КОНЦЕНТРАЦИЈАТА

Кредитниот ризик од концентрација е ризик од загуба поради недостаток на диверзификација на ризиците во портфолиото, предизвикан од релативно големи концентрации на изложености кон позитивни и во голема мера поврзани договорни страни (коминтенти). Со цел да се избегнат прекумерни концентрации на кредитен ризик, СБ има цел да го диверзифицира кредитниот ризик и да утврди лимити кон клиенти поединци и групи на поврзани клиенти (концентрација на должници), изложеност во рамките на одреден индустриски сектор (концентрација на индустрија), вид на обезбедување итн. Утврдените лимити се ревидираат најмалку на годишна основа како дел од политиките и процедурите за кредитен ризик. СБ ја следи кредитната изложеност во однос на поставените лимити на концентрација на редовна основа, поткрепувајќи ги заклучоците со соодветни корективни мерки.

- 32% Потрошувачки кредит
- 5% Кредитни картички
- 3% Дозволени пречекорувања
- 7% Корпоративни микро клиенти
- 23% Корпоративни средни клиенти
- 12% Корпоративни големи клиенти
- 18% Станбени кредити

- 46% Население
- 21% Централни банки
- 3% Финансиски институции
- 30% Фирми
- 3% Банки

УПРАВУВАЊЕ СО ЛИКВИДНОСЕН РИЗИК

Управувањето и одржувањето на ликвидноста е една од основните функции на Банката, која обезбедува непречено извршување на паричните текови за да се задоволат потребите на клиентите и да се постигнат стратешките и оперативните цели на Банката. Примарната цел на управувањето со ликвидноста е да се зачува способноста на Банката да функционира ефективно и при нормални пазарни услови и во периоди на зголемен финансиски стрес.

Банката применува модел со три линии на одбрана за управување со ликвидносниот ризик:

1. Прва линија на одбрана – Секторот за средства и ликвидност е одговорен за секојдневно управување со ликвидноста и извршување на поврзаните стратегии.
2. Втора линија на одбрана - Секторот за управување со ризици и Секторот за усогласување со прописите го следат, го контролираат и известуваат за ликвидносниот ризик во дефинирани рамки.
3. Трета линија на одбрана – Секторот за внатрешна ревизија обезбедува независно потврдување за соодветноста и ефективноста на рамката за управување со ликвидносниот ризик.

Ликвидноста се управува на дневна основа, имајќи ги предвид дефинираните рамки и лимити утврдени со интерните акти и пропишаната регулатива од страна на Централната банка. Притоа се земаат предвид автономните движења на паричните текови од страна на клиентите, нивната валутна и рочна структура и тие се ставаат во корелација со зацртаните деловни цели на Банката. Во случај на потреба, се преземаат активности и инструменти со цел да обезбедат целосно покривање на автономните со деловните потреби на Банката.

За таа цел, Банката има воспоставено сет на политики, планови и сценарија, кои покрај тоа што се реализираат, тие се постојано предмет на тестирање и проверки со цел нивно унапредување. Стопанска банка во најголем дел се финансира од депозитите на клиентите, кои се карактеризираат со стабилни автономни парични текови. Со цел да одговори на ликвидносниите потреби, Банката располага со високо квалитетна ликвидна актива, која во секој момент може да се претвори во расположливи парични средства за да одговори на потребите доколку се случат. Ликвидната актива се состои од средства и инструменти, како парични средства, висококвалитетни хартии од вредност и парични средства кај Централната банка и во реномирани странски банки со висок рејтинг, со рочна и валутна структура која соодветствува на потенцијалните одливи на средства.

РЕГУЛАТОРНИ ОБВРСКИ

Банката се придржува строго кон сите регулаторни барања за ликвидноста:

- Просечното одржување на денарската задолжителна резерва во текот на 2024 година изнесуваше 100,14 % при утврдено регулаторно минимално ниво од 100%, поради што Банката настојува да ја исполнува оваа регулатива на пропишаното ниво, без притоа да биде изложена на дополнителни трошоци.
- Стапката на покриеност на ликвидност (LCR), дефинирана како показател на висококвалитетната ликвидна актива во однос на нето паричните одливи, исто така е над пропишаниот минимум од 100 % и во просек е 2,5 пати повисока од минимумот.
- Интерните ликвидносни показатели кои се известуваат во Народната банка, исто така, се одржуваат над утврдените интерни лимити.

СТРУКТУРА НА ЛИКВИДНИ СРЕДСТВА

Банката се придржува строго кон сите регулаторни барања за ликвидноста:

На 31 декември 2024 година, вкупните ликвидни средства на Банката изнесуваа 553 милиони евра. Овие средства вклучуваат:

- Парични средства
- Средства кај Централната банка
- Инвестиции во висококвалитетни хартии од вредност
- Пласмани во реномирани странски банки со висок рејтинг

Според дефинициите на НБРСМ што се користат во пресметките на Стапката на покриеност на ликвидност (LCR), составот на високоликвидната актива е како што следува:

- 67 % хартии од вредност
- 23,5 % средства кај Централната банка
- 9,5 % парични средства

Оваа структура на средства обезбедува оптимално покривање на потенцијалните одливи и ги одразува внимателните и проактивни практики за управување со ликвидносниот ризик.

ОПЕРАЦИИ НА ФИНАНСИСКИТЕ ПАЗАРИ

Дирекцијата за тргување ги реализира активностите на финансиските пазари, кои се состојат од менувачко работење, девизен пазар - преку шалтер и преку електронско тргување, меѓубанкарски пазар и тргување со хартии од вредност. Покрај сервисирање на клиентите во споменатите сегменти, Дирекцијата реализира и активности за потребите на ликвидноста на Банката, одржувањето на отворената девизна позиција и дефинирање на курсевите за курсните листи за различни потреби.

Банката во текот на 2024 година продолжи успешно да ги услужува компаниите и физичките лица со купопродажба на девизи одржувајќи слично ниво на промет како и претходната година. Најголемиот дел од девизните средства, СБ ги обезбеди од сопствени извори, а помал дел од останатите банки поддржувачи и НБРСМ. Вкупниот обем на девизниот пазар изнесуваше 1,50 милијарди евра, од кои 46 % беа трансакции за купување девизи, а 54 % беа трансакции на страната на продажбата. Од аспект на валутната структура, 86 % беа трансакции во евра, 11 % трансакции во американски долари и само 3 % трансакции во останати валути.

Во делот на тргување со хартии од вредност, Банката покрај за своето портфолио, активно учествува и за клиентите, и тоа на домашен пазар и на странски пазари.

Во 2024 година беа одржани две домашни аукции за граѓански обврзници, привлекувајќи значително учество на индивидуални инвеститори. Банката, исто така, продолжи со продажба на претходно издадени домашни еврообврзници и странски хартии од вредност преку Дирекцијата за хартии од вредност. Дополнително, на клиентите им беа обезбедени услуги за старателство.

Соработката со домашните и странските банки се одвива на секојдневна основа за потребите на пласирање на вишоците на ликвидни средства во депозити кај првокласни меѓународни банки. За да го поддржи тргувањето и пристапите до глобалните пазари, Банката располага со системи за комуникација и тргување, како Bloomberg и Refinitiv, кои овозможуваат пристап во реално време на светските берзи.

УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИКОТ ОД ПРОМЕНА НА КАМАТНИТЕ СТАПКИ

Ризикот од промена на каматните стапки претставува веројатност промените во каматните стапки негативно да влијаат врз вредноста на финансискиот инструмент, портфолиото или Банката како целина.

Процесот на СБ за управување со ризикот од промена на каматните стапки ја одразува стратегијата на Банката за ризици, толеранцијата на ризици, деловните активности, севкупното оперативно опкружување и пазарните услови, имајќи ги предвид можните промени на каматните стапки и нивното влијание врз добивката и економската вредност на капиталот на Банката.

СБ ја препознава својата изложеност на ризикот од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарските активности (РПКСПБА) и потребата за негово ефикасно управување како интегрален дел од посветеноста на Банката да ги штити интересите на своите клиенти и акционерите. Во тој поглед, СБ ја препознава важноста на управувањето со РПКСПБА во ефикасното управување со нејзиниот биланс на состојба, нејзиниот капитал и нејзиниот тек на заработка.

Банката ја анализира чувствителноста на нето-каматните приходи и вредноста на капиталот од промената на каматните стапки. Оваа чувствителност произлегува од различните периоди на достасување, како и од периодот на преоценка на различните позиции во билансот на состојба. Оценката на ризикот од промена на каматните стапки се врши преку следење на изложеностите кои произлегуваат од портфолиото на банкарски активности, земајќи го предвид фактот дека нема портфолио на тргување чувствително на каматни стапки во билансот на состојба на СБ.

Банката има воспоставено рамка за управување со ризикот од промена на каматните стапки со цел да се минимизираат ефектите од негативни промени во идните каматни стапки и да се обезбеди навремено идентификување, мерење, следење и ублажување на изложеностите на ризик од промена на каматните стапки. Рамката ги опфаќа факторите на ризик и нивна оценка, методологиите за мерење, методологијата за стрес-тестирање, ризикот од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарските активности, неговата метрика и лимити со цел да се осигури негово соодветно мерење, следење и контрола.

Главната цел на управувањето со ризикот од промена на каматните стапки е да се ублажи ризикот од создавање загуби кои произлегуваат од промените на пазарните каматни стапки до прифатливо ниво преку соодветно моделирање на структурата на каматочувствителните позиции во билансот на состојба и вонбилансните позиции.

На крајот од 2024 година, коефициентот на вкупната нето-пондерирана позиција во однос на регулаторниот капитал беше под регулаторниот максимум од 20 % и резултираше во незначителна изложеност кон ризикот од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности.

СБ продолжува да управува со изложеностите кон ризикот од промена на каматната стапка во портфолиото на банкарски активности преку воспоставување соодветна структура на позиции чувствителни на промени на каматните стапки, со цел тие средства и обврски да бидат во силна корелација, што резултира во незначителен јаз помеѓу преоценката и достасаноста, а со тоа и ниско ниво на изложеност на ризик од промена на каматните стапки.

УПРАВУВАЊЕ СО ВАЛУТЕН РИЗИК

Управувањето со отворената девизна позиција претставува секојдневна активност преку која се контролира изложеноста на Банката кон девизниот ризик. Во текот на секојдневното работење се случуваат трансакции во различни валути, кои на крајот на денот создаваат позиции кои се предмет на ревалоризација и генерирање на курсни разлики. Покрај следењето на дневните промени на курсевите, Банката презема активности за следење и контрола на девизната позиција во посакуваните рамки. Регулаторните рамки предвидуваат граници на движење на позиција од +/-30 % во однос на сопствените средства, но Банката настојува секогаш да се движи на пониско ниво.

Во девизната структура на билансот доминира EUR валутата, имајќи ја предвид поврзаноста на домашната валута со курсот на еврото, додека постојат позиции и во останатите валути кои се пропишани и со курсната листа на НБРСМ. Изложеноста кон девизна позиција се однесува само на EUR валутата, додека изложеностите кон другите валути се сведуваат околу нула.

УПРАВУВАЊЕ СО ОПЕРАТИВЕН РИЗИК

СБ применува сеопфатна Рамка за управување со оперативниот ризик (ORMF) со цел идентификување, управување и спречување на оперативни ризици кои резултираат од несоодветни или паднати системи, внатрешни процеси, човечка грешка или надворешни влијанија.

СБ има конзистентна и висококвалитетна Рамка за управување со оперативен ризик со цел да:

- промовира свесност за оперативниот ризик и култура за ризици во целата Банка, на тој начин понатаму придонесувајќи кон ефикасен процес и ефективна контрола;
- воспостави комплет на фундаментални стандарди за управување со оперативниот ризик во Банката, што води кон избегнување на неочекувани загуби и минимизирање на оперативните загуби;
- осигури дека деловните цели се исполнуваат со контрола на ризиците;
- обезбеди економичност при работењето со намалување на обемни издатоци и избегнување прекумерни или застарени контроли;
- обезбеди конзистентност со соодветни најдобри практики и усогласеност со регулаторните (квантитативни и квалитативни) барања;
- го подобри користењето на регулаторниот капитал во врска со оперативниот ризик;
- го подобри квалитетот на информациите за оперативниот ризик, што доведува до поинформирано донесување одлуки за ризик и распределување на капиталот.

Рамката има цел да ги одржува оперативните ризици во рамки на умерен/низок профил на ризик и таа е во линија со апетитот за ризици на Банката и НБГ групацијата.

Моделот за управување со оперативен ризик на СБ се базира на „модел со три линии на одбрана“, креиран за ефективно управување со оперативниот ризик (OR). Процесот на управување со оперативниот ризик (ORM процес) е силно вграден во дневните бизнис-процеси на Банката.

Според дефиницијата на Базел, во Рамката усвоена од страна на Стопанска банка, оперативниот ризик вклучува и правен ризик, ризик од неусогласеност, ризик од перење пари и финансирање тероризам, како и ризик од несоодветност на информативни системи.

Со унапредување на ORMF, Стопанска банка ги обезбедува основите, принципите и аранжманите на управување за дизајнирање, спроведување, следење, преглед и континуирано зајакнување на управувањето со оперативниот ризик низ целата банка.

Како круцијална аналитичка алатка во процесот на управување со оперативен ризик се смета примената на новото софтверско решение за управување со оперативен ризик (IBM GRC Platform Connected Risk), кое е во примена и на ниво на Групација како високо софистицирано аналитичко системско решение. Овој софтвер овозможува поефикасно управување со оперативен ризик, подобар преглед на изложеноста на Банката на овој ризик, многу подобар мониторинг и контрола на процесот на евидентирање на реализираните загуби, како и следење на процесот на иницирање и на статусот на реализација на Акциски планови.

Во управувањето со оперативниот ризик, Стопанска банка се базира на следниве клучни компоненти на рамката и нивните соодветни политики за внатрешно управување:

- Политика за управување со внатрешни настани (IEM Policy);
- Политика за клучни индикатори на ризик (KRI Policy);
- Политика за самопроценка и контрола на ризици (RCSA Policy).

Севкупниот фокус на процесот за управување со оперативен ризик (ORM процесот) во 2023 беше насочен на понатамошно зајакнување на функцијата за управување со оперативниот ризик во целата банка преку посветување значително внимание на пријавувањето штетни настани, мерки за нивно ублажување и дефинирање на оперативни ризици во сите сегменти. Подигнување на културата за оперативен ризик и свесноста за прашањата од оперативен ризик, како и зајакнато следење на изложеноста на оперативен

ризик се постигнува со интензивна проактивна улога од страна на Секторот за управување со ризици, со намера изложеноста на оперативен ризик да се елиминира или да се ублажи согласно профилот на ризици на Банката, стратегијата за ризици и бизнис-целите.

ORMF на СБ обезбедува структуриран пристап за управување со оперативниот ризик. Применува конзистентни стандарди и техники за проценка на оперативните ризици.

Во рамките на годишниот стрес-тест на Банката се врши и стрес тестирање на оперативниот ризик чија цел е да ја оцени способноста на Банката за ублажување на главните загуби кои произлегуваат од несоодветни или неуспешни внатрешни процеси, луѓе и системи или од надворешни настани.

Адекватност на капиталот, Интерен процес на оценка на адекватност на капиталот и Стрес тест

Одржувањето силна капитална база како предуслов за раст на бизнисот и апсорбер на сите можни ризици претставува приоритет и главен фокус на Банката. Вкупниот регулаторен капитал на Банката со состојба од 31.12.2024 година изнесуваше 338.3 милиони евра, од кои основниот капитал (Tier 1) изнесуваше 336.8 милиони евра, а дополнителниот капитал (Tier 2) изнесуваше 1,5 милиони евра, што резултираше во коефициент на адекватност на капиталот од 17.84% со состојба од 31.12.2024 година.

Како дел од прудентно воспоставената Рамка на управување со ризици, Банката редовно спроведува Интерен процес на оценка на адекватноста на капиталот (ICAAP) и ја оценува отпорноста на адекватноста на капиталот преку стрес тестирања, притоа земајќи ги предвид тековните околности и ризиците кои доминираат во моментот на стрес-тестирањето, предвидувајќи ги очекуваните ризици. Интерниот процес на оценка на адекватноста на капиталот (ICAAP) на Банката потврдува дека капиталот на СБ е доволен за покривање на сите материјални ризици на кои е изложена Банката, како и дека утврдениот вишок на капитал е повеќе од доволен да ги покрие сите ризици кои не може адекватно да се квантифицираат, но на кои Банката е изложена во текот на своите редовни бизнис-активности. Како што е пропишано, стрес тестирањата се исто така интегрален дел од рамката за управување со ризици, особено потребни да обезбедат проценка и да обрнат внимание на големината на финансиските загуби и нивното влијание врз севкупниот бизнис, вклучувајќи ја и адекватноста на капиталот. Во текот на 2024 година, Банката спроведе различни стрес тест сценарија вклучувајќи и негативно сценарио кое ги опфаќа импликациите од пролонгираните негативни геополитички случувања проследени со забавување на економијата и дополнително растење на цените, се со цел да се испита чувствителноста на претходно утврден сет од екстремни но веројатни шокови. Стрес тестирањата го земаа предвид влијанието од различни сценарија од доменот на кредитниот ризик, ризикот од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности, ликвидносниот ризик, валутниот ризик и оперативниот ризик, како и сценарија кои вклучуваат комбинација од сите ризици.

Резултатите од стрес тестирањата докажаа дека Банката може да се справи и е отпорна дури и на многу песимистички претпоставки. Таквата отпорност главно го одразува прудентното управување со ризиците, добро воспоставениот бизнис-модел, стратегијата, системите и процедурите кои овозможуваат одржлива и силна капитална база и позиција на висока ликвидност, како силен штит од сите можни ризици и шокови.

АКТИВНОСТИ ЗА КОНТРОЛА НА УСОГЛАСЕНОСТА СО ПРОПИСИТЕ, СПРЕЧУВАЊЕ НА ПЕРЕЊЕ ПАРИ И БОРБА ПРОТИВ ФИНАНСИРАЊЕ НА ТЕРОРИЗМОТ

Во текот на 2024 година, Секторот за контрола на усогласеноста на работењето на Банката со прописите спроведе голем број активности за следење на примената на сите релевантни новини во домашната и меѓународната регулатива поврзани со банкарското работење преку постојана имплементација на ефикасен систем за контрола на активностите на СБ согласно важечките домашни и меѓународни прописи. Овие активности вклучуваа:

- Воспоставување ефикасни интерни процедури и организациски структури за идентификување, следење и управување со можните ризици поврзани со усогласеноста на СБ со важечките прописи;
- Континуирана обука на вработените на Банката;
- Редовно, најмалку на месечно и на полугодишно ниво, доставување извештаи до Управниот одбор и до Надзорниот одбор;
- Континуирана соработка со релевантните надворешни институции согласно Законот за банките;
- Редовно поднесување извештаи до даночните органи на САД согласно Законот FATCA, итн.;

со што се обезбедува добра репутација и кредибилитет на СБ пред нејзините акционери, клиенти, инвеститори, регулаторни и супервизорски органи и други надлежни институции, како и развој на култура за усогласеност со прописите кај сите вработени на СБ.

Во врска со активностите за Спречување на перење пари (СПП) и Борбата против финансирање на тероризам (БФТ), во текот на 2024 година Секторот спроведе низа активности за подобрување на мерките и активностите согласно Законот за спречување на перење пари и финансирање на тероризам (Закон), како и за подобрување и натамошно усовршување на интерните системи и процеси што се користат во Секторот на дневна основа. Исто така, во текот на 2024 година бројот на вработени во Секторот беше одржуван на ниво предвидено согласно одредбите од Законот.

Секторот за контрола на усогласеноста на работењето со прописите ќе продолжи да ги врши своите редовни активности во насока на одржување и зајакнување на културата за усогласеност со прописите во рамките на СБ, како и постигнување севкупна усогласеност на работењето на Банката со релевантната регулатива како нејзина главна цел.

Заштита на лични податоци

Приватноста и доверливоста на клиентите на Банката е од најголема важност за Стопанска банка, имајќи ја предвид природата на банкарското работење и податоците што банките ги собираат за нивното секојдневно работење.

Согласно Законот за заштита на лични податоци, Банката има именувано Одговорно лице за заштита на лични податоци и континуирано презема голем број активности со кои се обезбедува дека податоците:

- ✓ се обработуваат на етички и законски начин,
- ✓ се собираат за конкретни, јасни и легитимни цели и
- ✓ се чуваат и се обработуваат со соодветно ниво на безбедност и само за временскиот период предвиден за исполнување на целите на собирање и обработка.

СБ има имплементирано голем сет технолошки, административни и организациски мерки, како и мерки за физичка безбедност со цел да се заштити доверливоста, интегритетот и достапноста на личните податоци. Во оваа насока, со цел да одговори на потребите на клиентите, Банката има воспоставено процедура за одговарање на поплаки поврзани со заштита на личните податоци, со која ги разрешува оплаките поврзани со оваа тема и/или барањата поврзани со правата на субјектите на лични податоци во разумно време, како и протокол при нарушување на безбедноста на личните податоци, со што влева доверба кај субјектите на лични податоци дека Банката ги чува безбедно нивните податоци и ги обработува на законски начин.

Повеќе информации за начинот на кој СБ ги собира, ги обработува, ги користи, ги споделува и ги уништува личните податоци може да се најдат на веб-страницата на Банката во рамките на Политиката на приватност, како и по барање на субјектите на лични податоци.

Извештај за корпоративно управување

Стопанска банка АД – Скопје е една од најголемите, најпрофитабилни и високостабилни системски значајни банки во Република Северна Македонија. Моделот на корпоративно управување на Банката е воспоставен и развиван преку следење на најдобрите практики, важечкото законодавство, стандардите на НБГ групацијата, како и стратешките потреби на Банката и засегнатите страни. Одговорното корпоративно управување е највисок приоритет за Банката, што пак е во насока на поддршка на сеопфатно спроведување на деловниот план со оперативна извонредност и интегритет.

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КОРПОРАТИВНОТО УПРАВУВАЊЕ ВО 2024 ГОДИНА

Во текот на 2024 година Банката значително го зајакна својот систем за корпоративно управување преку имплементација на клучни приоритети идентификувани во претходните проценки, вклучувајќи го Board & Governance Review спроведен од надворешна специјализирана консултантска агенција. Значајни подобрувања беа направени во неколку критични области:

- составот и независноста на Надзорниот одбор и составот на Управниот одбор,
- поставувањето на стратегијата, надзор над ризиците,
- практики за наградување и
- планирање на наследување на менаџментот (сукцесија).

Овие активности ја одразуваат посветеноста на Банката кон континуирано подобрување и усогласување со развојот на стандардите за корпоративно управување и очекувањата на засегнатите страни.

Извештајот за корпоративно управување се презентира на акционерите на СБ и на јавноста согласно Законот за трговски друштва, Одлуката за правилата за добро корпоративно управување во банка на Народна банка на Република Северна Македонија и Кодексот за корпоративно управување на акционерските друштва на Македонската берза.

Извештајот ги вклучува клучните активности во текот на 2024 година и сите информации кои Банката мора да ги објави согласно важечката регулатива:

1. Акционерската структура на Банката

- о Податоци за акционерите со квалификувано учество и нивното учество во вкупниот број акции.
- о Вкупниот број издадени акции со право на глас и нивните претставници во Надзорниот одбор на Банката.

2. Тела на управување на Банката

- о Состав, улога и одговорности.
- о Промените во составот во текот на годината.
- о Профилот на членовите (професионалното искуство, вештините, образованието, возраста, мандатот, членството во надворешни одбори итн.).

3. Седници на Надзорниот одбор

- о Бројот на одржани седници.
- о Присуство на членовите на Надзорниот одбор и неговите одбори.

4. Клучни активности на Надзорниот одбор и неговите одбори

- о Преглед на главните активности за управување и надзор.

5. Постапката за именување членови на одборите

- о Преглед на процесот за именување, назначување и разрешување.
- о Планот за наследување (сукцесија) на Надзорниот одбор.

6. Организациската структура на Банката

- о Тековната организациска структура на Банката и нејзините подружници.
- о Значајни промени во управувачката структура во текот на годината.

7. Политиката на наградување на Банката

- о Преглед како политиката за наградување се применуваше во 2024 година.

8. Политиката за избегнување конфликт на интереси

- о Имплементирање и мониторинг на политиките за спречување конфликт на интереси.

9. Системот за внатрешна контрола

- о Описот на главните карактеристики и ефективност на системот на внатрешна контрола во однос на процесот на подготовка на финансиските извештаи.
- о Податок за надворешното ревизорско друштво и информации за кои било дополнителни услуги кои ѝ ги пружа на Банката.

10. Надворешни услуги

- о Информации за користење услуги обезбедени од страна на трети страни кои се значајни за активностите на Банката.

11. ESG (Еколошки, социјални, управувачки) прашања

- о Сумиран преглед на ESG иницијативите и односот со засегнатите страни.

1. ОРГАНИ НА СБ

Органите на банките се утврдени со Законот за банки, Одлуката на Народна банка за правилата за добро корпоративно управување во банка и Кодексот за корпоративно управување на котираните акционерски друштва.

Врз основа на овие акти, покрај Надзорниот одбор, банките мора да воспостават Одбор за ревизија и Одбор за управување со ризик (RMC). Овие се сметаат за „законски пропишани одбори“ и нивниот состав и одговорности се строго утврдени во Законот за банките. Надзорниот одбор може да формира и други одбори од своите членови кои помагаат во спроведувањето на дел од неговите надлежности. Како што е прикажано подолу, Надзорниот одбор исто така го воспостави Одборот за именување и наградување и Одборот за надзор на управувањето со ризиците.

1.1. СОБРАНИЕ НА АКЦИОНЕРИ

Стопанска банка е управувана од сопствениците на обични акции со право на глас – преку разгледување, дискусии и носење одлуки на Собрание на акционери.

Со состојбата на 31 декември 2024 година, почетниот капитал (основниот капитал) се состои од 17.460.180 обични акции со номинална вредност од МКД 201,1 по акција и 227.444 приоритетни акции со номинална вредност од МКД 400,00 по акција. Тие се регистрирани и се водат во Централниот депозитар на хартии од вредност. Акцииите на Банката котираат на официјалниот пазар на Македонската берза, под сегментна законска котација, а кодот под којшто тие котираат е: СТБ (обична акција) ИСИН број МКСТБС101014 и СТБ (приоритетна кумулативна акција) ИСИН број МКСТБС120014.

Во текот на 2024 година нема значителни промени во акционерската структура: Националната банка на Грција С.А. - Атина поседува 94,6 % од обичните акции, додека 5,4 % од акциите се во сопственост на останатите малцински акционери. НБГ се претставени со 5 членови во Надзорниот одбор на СБ, а останатите 2 члена се независни.

Собранието на акционерите работи на седници што се одржуваат еднаш годишно (задолжително Годишно собрание на акционерите) и кога е потребно (Вонредни состаноци на Собранието на акционерите) по барање на акционерите (кои имаат најмалку 10 % од акциите со право на глас), согласно Законот за трговските друштва и Законот за банки.

Во текот на 2024 година, Банката успешно го организираше Годишното собрание на акционерите на 31.5.2024 година, согласно регулаторните барања и внатрешните политики на Банката. Сите редовни одлуки (задолжителни) беа донесени со потребното мнозинство. На седницата присуствуваа акционери кои претставуваа 16.586.184 обични акции или 94,9 % од вкупниот број акции со право на глас; и 20.769 приоритетни акции, или 9,1 % од вкупниот број на приоритетни акции. Покрај акционерите, претседателот, нотарот и бројачот на гласови, на седницата присуствуваа (а) сите членови на Управниот одбор; б) независните членови на Надзорниот одбор, проф. д-р Владимир Филиповски и проф. д-р Сашо Косев како претставници на Надзорниот одбор; и в) претставник на независното ревизорско друштво кое ја изврши ревизијата на работењето на Банката во 2024 година, г. Симе Јовановски, овластен ревизор од PricewaterhouseCoopers Ревизија ДОО Скопје.

Приказ 1: Управувачка структура на СБ – целосна усогласеност со регулаторните обврски

Банката повторно создаде услови за акционерите да ги адресираат отворените прашања, вклучувајќи ја отворената дискусија во врска со правата на акциите и потенцијалното претворање на приоритетните во обични акции. Во овој поглед, иако два предлога на акционерите беа поднесени по овие прашања, на седницата присуствуваа акционерите и претставниците на акционерите кои поседуваат вкупно 20.769 приоритетни акции (9,1 % од вкупниот приоритетен број акции), што претставуваше недоволен број регистрирани и застапени акционери предвидени во Законот за трговски друштва при разгледување и одлучување по предлози кои влијаат на двата рода акции. Следствено, беше заклучено дека нема кворум за разгледување и одлучување по поднесените предлози.

- Вонредни собранија на акционерите

Во текот на 2024 година, согласно регулаторните барања и внатрешните политики на Банката, Банката организираше две вонредни собранија на акционерите на 28.03.2024 година и на 16.07.2024 година. Сите одлуки беа донесени со потребното мнозинство.

На седницата на 28.03.2024 година присуствуваа акционери кои претставуваа 16.539.162 обични акции, или 94,7 % од вкупниот број акции со право на глас. Покрај акционерите, претседателот, нотарот и бројачот на гласови, на седницата присуствуваа сите членови на Управниот одбор и независниот член на Надзорниот одбор, проф. д-р Владимир Филиповски. Собранието донесе Одлука со која акумулираните добивки од претходните години во висина од 2.460.000.000,00 денарисепрераспределуваатвоакумулиранадобивкакојанемадабидерасположливазаисплата на дивиденда на акционерите во иднина, односно ограничена за распределба на акционерите. Донесувањето на ваквата Одлука е со цел обезбедување коефициент на адекватност на капитал усогласен со регулаторните барања пропишани од страна на НБРСМ и истовремено одлуката е во поддршка на деловните и развојните цели на банката. На Собранието, акционерите донесоа и одлука за повторно именување на независните членови на Надзорниот одбор на СБ.

На второто вонредно собрание на акционери одржано на 16.07.2024 година присуствуваа акционери кои претставуваа 16.542.910 обични акции, или 94,7% од вкупниот број акции со право на глас, и 3.498 акционери приоритетни акции, или 1,5 % од вкупниот број приоритетни акции. Покрај акционерите, претседателот, нотарот и бројачот на гласови, на седницата присуствуваа сите членови на Управниот одбор. На вонредното собрание акционерите донесоа одлука за именување на четворица членови на Надзорниот одбор на СБ, претставници на акционерите и донесоа одлука за нов начин и износ на надоместок за членовите на Надзорниот одбор и Одборот за ревизија. Со овие одлуки, Банката дополнително го зајакна Надзорниот одбор со цел да постигне „освежување“ на тимот и да ја диверзифицира родовата рамнотежа и сетот на вештини потребни да се опфатат области кои се важни за претстојното и променливо банкарско опкружување.

Сите материјали од вонредните седници на Собранието се објавени исто така на веб-страницата на Банката.

Одговорностите на Собранието на акционери и неговото работење, свикувањето, процедурата за гласање итн. се уредени во повеќе детали во Статутот на СБ, Кодексот за корпоративно управување на СБ и Правилникот за работење на Собранието на акционерите достапни на веб-

страницата на Банката. Исто така, сите материјали од горенаведената седница на Собранието се објавени..

- Исплата на дивиденда и Дивидендна политика

По приватизацијата на Стопанска банка во 2000 година, примарна цел на главните акционери беше да се реструктурира Банката во стабилен, солиден и доверлив фактор во економијата, кој ќе биде столб и партнер на клиентите. По долг период на реструктурирање и чистење загуби од минатото, Банката почна да создава профит, кој се реивенстираше во Банката и се користеше да ја обезбеди нејзината денешна лидерска позиција.

Стопанска банка има издадено два типа акции:

- Обични акции со право на глас: 17.460.180 со номинална вредност од MKD 201.1;
- Приоритетни акции без право на глас: 227.444 со номинална вредност од MKD 400.

Правото на дивиденда за приоритетните акции е утврдено во Одлуката за издавање акции од Втората емисија АД бр. 32 / 20.06.1991 и Одлуката за издавање акции од Четвртата емисија АД бр. 102 / 30.05.1996 година. Согласно овие решенија донесени од Собранието на акционери, дивидендата на приоритетните акции се утврдува во висина на каматата на орочени денарски депозити на население за период од 1 (една) година, зголемена за соодветниот процентен поен. Согласно овие одлуки за издавање акции и Законот за трговски друштва, приоритетните акционери имаат право на загарантирана кумулативна дивиденда и Банката тоа во целост го почитува.

Банката има стабилна и предвидлива политика на дивиденда за приоритетните акции, т.е. фиксна каматна стапка заснована врз пазарната каматна стапка што служи како референтна вредност што однапред им дава на акционерите индиции за дивидендата што ќе ја добијат. Во однос на политиката на дивиденда поврзана со обичните акции, Банката ги зема предвид капиталот и другите регулаторни барања што треба да ги поддржат деловните потреби и аспектите на раст. По обезбедување на споменатите приоритети, останатото е предмет на дискреција на акционерите врз основа на одлука донесена од Собранието на акционери. Имајќи ја предвид неизвесноста во макроекономското опкружување во текот на целиот овој период, Стопанска банка, следејќи ги и препораките од регулаторните органи, привремено го „замрзна“ носењето одлука за исплата на дивиденда за акционерите на обичните акции. Покрај тоа, како стратешки приоритет, за време на распределбата на добивката, Банката

дава приоритет на обезбедувањето капитал потребен за покривање на сите ризици, така што во текот на 2024 година Собранието на акционерите донесе Одлука за распоредување на добивката реализирана 2023 година во висина од 2.569.600.437,00 денари во задржана добивка расположлива за распределба во иднина и распределба на останатиот дел од акумулираната добивката реализирана 2023 година во висина од 900.000.000,00 денари во задржана добивка за инвестициони цели во материјални и нематеријални средства за проширување на деловните активности на Банката. На истото Собрание се усвои и Одлука за пренамена на задржаната добивка за инвестирање за 2022 година во висина од 775.496.560,00 денари во задржана добивка расположлива за распределба во иднина.

Во однос на сопствениците на приоритетни акции, а врз основа на релевантните Одлуки за издавање акции, Собранието на акционери одобри распределба на дивиденда во вкупен износ од 1.364.664 денари, или дивиденда во бруто-износ од 6 денари по акција.

1.2. НАДЗОРЕН ОДБОР

Во однос на сопствениците на приоритетни акции, а врз основа на релевантните Одлуки за издавање акции, Собранието на акционери одобри распределба на дивиденда во вкупен износ од 1.364.664 денари, или дивиденда во бруто-износ од 6 денари по акција.

Надзорниот одбор е одговорен за поставување на стратегијата, надзор над менаџментот и соодветна контрола на Банката, со крајна цел зајакнување на долгорочната вредност на СБ и промовирање на корпоративниот интерес, корпоративната култура и вредностите, а согласно законите и стандардите на добро корпоративно управување. Надзорниот одбор има ултимативна одговорност за создавање услови за добро работење и управување со Банката и нејзината стабилност. Кога ги извршува своите надлежности, Надзорниот одбор треба да ги зема интересите на засегнатите страни и да обезбедува услови за одржување на ефикасна соработка со Народната банка на Република Северна Македонија и другите регулаторни власти.

Состав на Надзорниот одбор

Надзорниот одбор на Стопанска банка АД - Скопје се состои од 7 членови, од кои 2 се независни, со утврден мандат од четири години, а ги именува Собранието на акционери. Составот на Надзорниот одбор во 2024 година останува непроменет, односно:

1. **Маринис Стратопулос**, Претседател на Надзорниот одбор на СБ,
2. **Христодолу Христодулос**, член на Надзорниот одбор на СБ, Генерален финансиски директор, Национална банка на Грција С.А. Атина;
3. **Димитра Гудуфа**, член на Надзорниот одбор на СБ, Заменик Генерален директор за стратегија и одржлив развој, Национална банка на Грција С.А. Атина;
4. **Јанис Кајулис**, член на Надзорниот одбор на СБ, Раководител на Секторот за култура на ризик и канцеларија за проектен менаџмент за ризици на Групацијата, Национална банка на Грција С.А. Атина;
5. **Владимир Филиповски**, независен член на Надзорниот одбор на СБ, професор, Економски факултет – Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ Скопје; и
6. **Сашо Ќосев**, независен член на Надзорниот одбор на СБ, професор, Економски факултет – Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ Скопје.
7. **Анастасиос Лизос**, член на Надзорниот одбор на СБ,

Одговорностите на Одборот

Одговорностите на Надзорниот одбор се утврдени во член 89 од Законот за банки и тие се инкорпорирани во Статутот на СБ, како што е подолу наведено:

1. одобрува деловна политика и развоен план на СБ и ја следи нивната имплементација;

¹ Собранието на акционери на седницата одржана на 28.03.2024 година донесе одлука за повторно именување на г. Ќосев и г. Филиповски за независни членови на Надзорниот одбор.

Собранието на акционери на седницата одржана на 16.07.2024 година донесе одлука за именување на 4-ца нови членови на Надзорниот одбор, претставници на акционерите на местото на членовите чиј мандат истекува во 2024/2025 година:

- Димитра Доима, Заменик генерален директор за финансиско планирање и управување со перформансите на НБГ (на местото на г. Христодолу Христодулос, чиј мандат истекува во март 2025 година);
- Георгиос Тагарис, Заменик генерален директор за управување со финансиски ризици на НБГ, (на местото на г. Јанис Кајулис, чиј мандат истекува во јули 2024 година);
- Георгиа Толиа, Директор на канцеларијата за проектен менаџмент на ИТ и ИТ менаџмент на НБГ, (на местото на г-ѓа Димитра Гудуфа, чиј мандат истекува во декември 2024 година);
- Панајотис Карандреас, Директор на сектор за меѓународни активности на НБГ, (на местото на г. Анастасиос Лизос, чиј мандат истекува во јули 2024 година).

² Проф. Ќосев е Претседател на Асоцијацијата за регионален развој – Балкански економски форум (НВО).

2. именува и разрешува членови на Управниот одбор на СБ;
3. именува и разрешува членови на Одборот за управување со ризици на СБ;
4. именува и разрешува членови на Одборот за ревизија на СБ;
5. одобрува финансиски план/Буџет на СБ;
6. го организира Секторот за внатрешна ревизија, именува и разрешува директор на Секторот за внатрешна ревизија и ја следи неговата/нејзината работа;
7. одобрува годишен план на Секторот за внатрешна ревизија;
8. одобрува политика за сигурност на информативниот систем;
9. одобрува политики за управување со ризици на СБ;
10. одобрува политика за судир на интереси која утврдува можен судир на интереси и мерки и активности за негово избегнување;
11. согласно деловниот план, развојниот план, финансискиот план/Буџет и политиката за избегнување судир на интереси, одобрува политика за наградување;
12. одобрува и спроведува политика за избор, следење на работењето и разрешување на членови на Надзорниот одбор, Одборот за управување со ризици, Одборот за ревизија и Управниот одбор на СБ;
13. разгледува извештаи за работењето на Управниот одбор на СБ;
14. разгледува извештаи за работењето на Одборот за управување со ризици на СБ;
15. разгледува извештаи за работењето на Одборот за ревизија;
16. разгледува извештаи за работењето на Секторот за внатрешна ревизија;
17. разгледува извештаи за работењето на Секторот за контрола на усогласеноста на работењето на Банката со прописите;
18. одобрува годишна сметка и финансиски извештаи на СБ;
19. одобрува изложеност кон поединечно лице од над 20 % од сопствените средства на СБ, или 10.000.001 евра, со исклучок на изложеност врз основа на купување хартии од вредност издадени од Народна банка и Владата на РСМ;
20. одобрува трансакции со поврзани лица со СБ во износ од над 6.000.000 денари;

21. одобрува стекнување на капитални удели и купување хартии од вредност во износ повисок од 5 % од сопствените средства на СБ, освен купување на хартии од вредност издадени од Народна банка и Владата на РСМ;
22. одобрува предлог на Одборот за ревизија за назначување на надворешно друштво за ревизија или предлог за раскинување на договорот со надворешното друштво за ревизија и е одговорен за обезбедување на соодветна ревизија;
23. одобрува Политика за вршење на внатрешна ревизија;
24. разгледува извештаи од супервизијата, други извештаи доставени од Народна банка, Управата за јавни приходи и други надлежни институции и предлага, односно презема мерки и активности за надминување на утврдените неусогласености и слабости во работењето на СБ;
25. одобрува годишен извештај за работењето на СБ и доставува мислење во писмена форма по извештајот до Собранието на акционери на СБ;
26. разгледува извештај од надворешното друштво за ревизија и доставува мислење во писмена форма по извештајот до Собранието на акционери на СБ;
27. одобрува Кодекс на етика на СБ;
28. одобрува Кодекс на корпоративно управување на СБ;
29. одлучува за делумно или целосно отпишување на кредитна изложеност врз основа на анализа за извршено отпишување подготвена од надлежниот сектор во Банката;
30. разгледува извештај за трансакции со субјекти поврзани со Банката, како и за износот на одобрени кредити и други форми на изложеност на лицата со посебни права и одговорности во Банката, најмалку еднаш квартално и
31. извршува други активности согласно важечките закони и одлуки на Народната банка.

***Работењето на Надзорниот одбор и клучните активности е подетално презентирано во Годишниот извештај за работењето на Надзорниот одбор во 2024 година, доставен до Собранието на акционери на СБ.*

ИНФОРМАЦИЈА ЗА ПРИСУСТВО НА СЕДНИЦИ

Во 2024 година, Надзорниот одбор организираше 6 редовни состаноци, каде што одлучуваше по сите важни прашања согласно своите должности и одговорности. Помеѓу состаноците, различни предмети беа прегледани/одобрени со писмена изјава во 9 наврати.

Надзорниот одбор ги одржа своите состаноци согласно Годишниот работен план за 2024 година и согласно неговите одговорности утврдени со Законот за банките и внатрешните акти.

Присуство на седници

Член	Состаноци на Надзорен Одбор	Состаноци на Одбор за ревизија	Состаноци на Одбор за именување и наградување	Вкупно присуство	Присуство, во %
М. Стратопулос*	6/6	-	1/1	1/1	100%
С. Ќосев	6/6	-	5/5	5/5	100%
А. Лизос	2/4	3/3	4/4	4/4	80%
Д. Гудуфа	6/6	3/4	-	-	90%
Х. Христодулу	6/6	-	-	-	100%
Ј. Кајулис	3/4	-	-	-	75%
В. Филиповски	6/6	4/4	5/5	4/4	100%

***Дел од членовите на Надзорниот одбор се исто членови и на Одборот за ревизија и Одборот именување и наградување, односно нивното учество во овие тела исто така е прикажано (4 седници на Одборот за ревизија и 5 на Одборот за именување и наградување).*

Независност и конфликт на интереси

Во 2024 година, соодносот помеѓу независните членови и оние што ги претставуваат акционерите е согласно регулаторните барања (1/4 од составот, односно 2/7). Двајцата членови беа дел од Надзорниот одбор два последователни мандати и повторно беа назначени за трет и последен мандат како независни членови.

За да биде земен предвид кандидат од страна на Надзорниот одбор и да биде предложен на Собранието на акционери како независен член, кандидатот не смее да има однос со Банката, менаџментот, акционерите и/или Групата кои би можеле да влијаат на неговата независност при одлучувањето и вршењето на надлежностите како независен член на одборот.

Критериумите се дефинирани во законите и Кодексот за корпоративно управување на СБ. Во оваа насока, заклучно со 31 декември 2024 година, ниту еден член на Надзорниот одбор или Управниот одбор не поседува акции со право на глас на Стопанска банка АД – Скопје. Во врска со приоритетните кумулативни акции без право на глас, еден член на Надзорниот одбор и еден член на Управниот одбор имаат мал незначаен број акции (помалку од 0,1 %).

Сите критериуми за независност се почитуваат и не е пријавен конфликт на интереси од страна на кој било член на Надзорниот одбор за време на извештајниот период.

Самооценка 2024

Во текот на 2024 година Надзорниот одбор спроведе самооценување на своето работење. Покрај тоа, следејќи ги најдобрите практики на управување, и согласно Политиката за евалуација на работењето на Бордот на директори на НБГ групацијата, Банката ангажираше и експертско надворешно друштво со задолжение да изврши независна оцена на ефективноста на Надзорниот одбор.

Во овој поглед, оценките потврдија дека Надзорниот одбор на Стопанска банка е целосно усогласен со главните регулаторни барања поврзани со работењето на одборот (состав, членови, услови, знаење и искуство итн.). Членовите имаат висока професионална компетентност, регионално искуство и меѓународно искуство во некои случаи. Одборот може да се пофали со добро избалансиран состав на членови во однос на вештини (matrix of skills), со членови кои покриваат клучни области, како што се: лидерство, финансии, стратегија, управување со ризик и контрола.

Тие имаат длабоко познавање на финансискиот и ризичниот профил на Банката и, како колектив, имаат соодветни знаења и добри синергии за успешно да вршат независен надзор над Банката. Ниту еден член не се смета за преоптоварен. Постои простор за понатамошно подобрување преку диверзификација на составот со членови со вештини од областите кои се особено важни за престојните предизвици во банкарството (пр.: ИТ, дигитализација, ESG итн.), за подобра половина застапеност и повеќе независни членови.

Идентификуваните потреби за понатамошно подобрување на Одборот беа адресирани главно во текот на 2024 година:

- Улога на Одборот во стратегија и ризик: Улогата на Одборот во поставување на стратегија и надзор и управување со ризик беше зајакната. Организирана беше посебна седница на Надзорниот одбор за стратегија (Strategy Day); воспоставен беше Одбор за надзор на управувањето со ризиците за да обезбеди независен надзор на високо ниво на стратегијата за ризик на Банката и нејзиното спроведување.
- Состав и разновидност на Одборот: Тимот на Одборот беше освежен со 4-ца нови назначени членови (1 сè уште во процес на одобрување), вклучувајќи 1 член со ИТ искуство. Започнат е процесот на зајакнување на независноста на Одборот со назначување на 1 дополнителен независен член.
- Управен одбор: Проширување на составот на Управниот одбор со вклучување на Генерален директор за трансформација и стратегија (нова позиција); и во процес на назначување на Генерален директор за корпоративно банкарство, Генерален директор за финансии и Генерален директор за оперативни работи.

Одбори на Надзорниот одбор на СБ во извештајната година

Надзорниот одбор има формирано одбори со цел да ја подобри ефикасноста на своето работење преку справување со сложени работи во помали групи и нивна подготовка за Надзорен одбор. Освен тоа, Надзорниот одбор има делегирано поединечни права за донесување одлуки на одборите до степен до кој е законски дозволено согласно соодветната законска регулатива и интерните одредби на Банката.

Во текот на 2024 година, покрај постојните три одбори, Одборот за ревизија, Одборот за управување со ризици и Одборот за именување и наградување, Надзорниот одбор воспостави

уште еден одбор - Одбор за надзор на управувањето со ризици. Целта на Одборот за надзор на управувањето со ризици е да му помогне на Надзорниот одбор во извршувањето на независен надзор на високо ниво и советување за стратегијата за ризик и нејзиното спроведување. Одборот гарантира дека рамката за управување со ризици на Банката е усогласена со стратешките цели и дека Банката ефикасно ги идентификува, ги проценува и управува со ризиците. Одборот за надзор на управувањето со ризици (ОНУР) се состои од 3 члена, назначени од страна на Надзорниот одбор со мандат од една година, кој автоматски се обновува за последователни едногодишни мандати, освен ако не е решено поинаку, под услов членот на Одборот сè уште да ги исполнува критериумите за членство во Одборот и да е член на Надзорниот одбор.

1.3. ОДБОР ЗА РЕВИЗИЈА

Во однос на сопствениците на приоритетни акции, а врз основа на релевантните Одлуки за издавање акции, Собранието на акционери одобри распределба на дивиденда во вкупен износ од 1.364.664 денари, или дивиденда во бруто-износ од 6 денари по акција.

Одборот за ревизија е воспоставен како „законски пропишан одбор“, кој му помага на Надзорниот одбор во исполнувањето на своите одговорности за управување и надзор во однос на финансиското известување, структурата на внатрешна контрола и надворешната и внатрешната ревизија.

Состав

Одборот за ревизија на Стопанска банка АД - Скопје се состои од пет членови, кои ги именува Надзорниот одбор со мандат од две години. Повеќето од членовите (3) се претставници на Надзорниот одбор, а останатите два члена се независни, од кои еден член е овластен ревизор.

Составот на Одборот за ревизија остана непроменет во текот на 2024 година, односно е составен од следните членови:

1. Антонио Велјанов, претседател на Одборот за ревизија (независен член и овластен ревизор);
2. Анастасиос Лизос, член (претставник од Надзорниот одбор);
3. Димитра Гудуфа, член (претставник од Надзорниот одбор);
4. Владимир Филиповски, член (претставник од Надзорниот одбор) и
5. Зорица Божиновска-Лазаревска, член (независен член и овластен ревизор).

³ Г. Велјанов исто така е член на Одборот на Институтот на овластени ревизори на Република Северна Македонија.

Одговорности на Одборот и Клучни активности во 2024 година

Одговорностите на Одборот за ревизија се строго утврдени во Законот за банки, кои се пренесени во Статутот на СБ. Поконкретно, Одборот:

- 1. ги разгледува финансиските извештаи на Банката и се грижи за точноста и транспарентноста на објавените финансиски информации за работењето на Банката согласно прописите за сметководство и меѓународните сметководствени стандарди;
- 2. ги разгледува и ги оценува системите за внатрешна контрола;
- 3. ја следи работата и ја оценува ефикасноста на службата за внатрешна ревизија;
- 4. го следи процесот на ревизија на Банката и ја оценува работата на друштвото за ревизија;
- 5. ги донесува сметководствените политики на Банката;
- 6. ја следи усогласеноста на работењето на Банката со прописите што се однесуваат на сметководствените стандарди и финансиските извештаи;
- 7. одржува состаноци со Управниот одбор, службата за внатрешна ревизија и друштвото за ревизија во врска со утврдени неусогласености со прописите и слабостите во работењето на Банката;
- 8. ги разгледува извештаите на Одборот за управување со ризици;
- 9. предлага назначување на друштвото за ревизија и раскинување на склучен договор со друштво за ревизија и најмалку еднаш во три месеца го известува Надзорниот одбор на Банката и за својата работа.

Клучните активности извршени во 2024 се во продолжение:

1. Надзор над финансиското известување

- Одборот ја разгледа Годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи за 2023 година, како и Годишниот извештај на СБ за 2023 година пред поднесувањето до Надзорниот одбор за преглед и до Собранието на акционерите за усвојување. Одборот за ревизија се осигури дека обелоденетите финансиски информации за работењето на Банката се точни и транспарентни согласно сметководствените стандарди.
- Покрај тоа, Одборот за ревизија редовно ги разгледуваше тримесечните финансиски извештаи за целите на консолидацијата и му потврдуваше на Одборот за ревизија на Групацијата дека финансиското известување е соодветно подготвено и може да се интегрира во консолидираните финансиски извештаи на НБГ групата.

2. Внатрешни контроли, управување со ризици, надзор над ревизијата

- Редовно, натримесечна основа, Одборот за ревизија ги разгледуваше и ги дискутираше извештаите за активностите на Секторот за внатрешна ревизија, со што беше соодветно информиран за тековните прашања од внатрешната ревизија. Посебно внимание беше дадено на извештаите на Секторот за внатрешна ревизија во врска со спроведувањето на препораките на гувернерот на Централната банка.
- Одборот, исто така, ги разгледуваше и ги дискутираше тримесечните извештаи на Одборот за управување со ризикот со цел да има подобар увид и преглед на профилот за управување со ризикот на Банката.
- Покрај тоа, Секторот за усогласеност ги претстави годишниот извештај и планот за работа за 2024 година, информирајќи го Одборот за ревизија за тековните регулаторни прашања и планираните активности на функцијата за усогласеност, особено фокусирајќи се на усогласеноста на операциите на СБ со прописите поврзани со сметководствените стандарди и финансиското известување.

3. Надворешна ревизија и контроли

- Како една од главните одговорности, Одборот за ревизија го предложи PricewaterhouseCoopers Revizija DOO Скопје за надворешно ревизорско друштво за 2024 година и беше редовно информиран за соработката помеѓу Банката и надворешниот ревизор. Во овој контекст, Одборот, исто така, ги разгледа ревидираните финансиски извештаи по меѓународни стандарди и Писмото со препораки за управување издадено од страна на ревизорот (PricewaterhouseCoopers Ревизија ДОО Скопје).
- По потреба, Одборот ги разгледуваше и ги дискутираше ревизорските/контролните извештаи од страна на регулаторите кога се извршени.
- Согласно членот 91, став 9, точка 4 и точка 9 од Законот за банките, Одборот “го следи процесот на ревизија на Банката и ја оценува работата на ревизорското друштво“ и „предлага склучување договор со ревизорско друштво и раскинување на договорот“. Произлегувајќи од овие барања и врз основа на стандардите за корпоративно управување на Групата, Одборот за ревизија, исто така, е должен да даде одобрение за ревизорските и неревизорските услуги што ги извршува назначениот надворешен ревизор за да се осигури дека независноста на ревизорот нема да биде нарушена од дополнителните ангажмани. Во оваа смисла, Одборот разгледа и одобри услуги без уверување (non-assurance services) од страна на назначениот надворешен ревизор.

4. Регулаторна усогласеност

- Одборот за ревизија, исто така, ги разгледа следниве документи согласно процедуралната рамка:
 - Преглед на Планот за работа на Одборот за ревизија за 2024 година.

- Преглед на информациите за имплементација на Политиката за пријавување неправилности (Whistleblowing Policy).
 - Преглед на Извештајот за работењето на Одборот за ревизија во 2024 година.
- Заклучно, Одборот за ревизија работеше согласно својот Годишен план за работа и ги извршуваше своите должности во целосна согласност со важечкото законодавство и стандардите за добро корпоративно управување и имаше отворена и транспарентна комуникација со Управниот одбор, со Надзорниот одбор и со контролните функции на Банката.

** Повеќе информации за работењето на Одборот за ревизија може да се прочитаат во Годишниот извештај за работењето на Одборот за ревизија во 2024 година, доставен до Надзорниот одбор на СБ.*

Присуство на седници

Член	# присуство на состаноци	% присуство на состаноци
А. Велјанов	9	100%
З. Божиновска-Лазаревска	9	100%

** Податоците за присуство на членовите на Одборот за ревизија кои го претставуваат Надзорниот одбор се прикажани погоре во делот за Надзорниот одбор.*

1.4. ОДБОР ЗА УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ

Одборот за управување со ризици на Стопанска банка АД - Скопје се состои од 9 членови кои ги именува и/или разрешува Надзорниот одбор (позициите на членовите во Одборот за управување со ризици се утврдени во Статутот на СБ). Со состојба на 31 декември 2024 година, членови на Одборот за управување со ризици на СБ се следните:

1. **Диомидис Николетопулос** - Генерален извршен директор и претседател на Управниот одбор, претседател;
2. **Тони Стојановски** - Генерален директор за корпоративно банкарство и член на Управниот одбор, член;
3. **Бојан Стојаноски** - Генерален директор за управување со ризици и член на Управниот одбор, член;
4. **Милица Чапаровска-Јовановска** - Генерален директор за банкарство на мало и член на Управниот одбор, член;
5. **Илијас Пападопулос** – Сениор директор за кредитен ризик, член;
6. **Мирјана Трајановска** – Сениор директор за ликвидност и финансии, член;

7. **Владимир Тренески** – Сениор директор за корпоративно банкарство, член;
8. **Мирко Аврамоски** - Директор на Секторот за наплата, член; и
9. **Емилија Стојанова** - Директор на Секторот за управување со ризици, член.

Членовите на Одборот за управување со ризици, освен условите утврдени со Законот за банки, треба да имаат најмалку три години искуство во областа на финансиите или банкарството. Одговорностите на ОУР се следните:

1. Перманентно следење и оценување на степенот на ризичност на СБ и идентификување на прифатливото ниво на изложеност на ризици со цел минимизирање на загубите како резултат на изложеноста на СБ на ризик;
2. Воспоставување политики за управување со ризици и следење на нивната имплементација;
3. Следење на прописите на Народна банка кои се однесуваат на управувањето со ризици и усогласеноста на работењето на СБ со тие прописи;
4. Оценување на системите на СБ за управување со ризици;
5. Утврдување на краткорочни и долгорочни стратегии за управување со одделните видови ризици на кои е изложена СБ;
6. Анализирање на извештаите за изложеност на ризик на СБ подготвени од страна на службите за оценка на ризик на СБ и предлагање стратегии, мерки и инструменти за заштита од ризици;
7. Следење на ефикасноста на функционирањето на системите за внатрешна контрола за управувањето со ризици;
8. Анализирање на ефектите од управување со ризиците врз перформансите на СБ;
9. Анализирање на ефектите од предложените стратегии за управување со ризиците, како и предложените стратегии, мерки и инструменти за заштита од ризици;
10. Оценување дали одредувањето на цени за производите и услугите на Банката е согласно нивото на преземени ризици и согласно деловната политика и развојниот план на Банката;
11. Го информира, најмалку еднаш на секои три месеци, Надзорниот одбор на СБ за промените во ризичните позиции на СБ, промените во стратегиите за управување со ризиците, ефектите од управувањето со ризиците врз перформансите на СБ, како и за преземените мерки и инструменти за заштита од ризиците и ефектите од нив и
12. Одобрување на секоја изложеност кон поединечно лице повисока од 10 % а до 20 % од сопствените средства на СБ.

⁴ Г. Т. Стојановски на 03.07.2024 година поднесе оставка на неговата позиција член на Управен одбор и Генерален директор за корпоративно банкарство.

⁵ Г-ѓа М. Трајановска исто така е претседател на Надзорниот одбор на клириншката кука КИБС АД Скопје.

1.5. ОДБОР ЗА ИМЕНУВАЊЕ И НАГРАДУВАЊЕ

Од ноември 2013 година, Одборот за наградување му помага на Надзорниот одбор во спроведувањето на Политиката за наградување на СБ.

Одборот се состои од тројца членови, назначени од страна на Надзорниот одбор, со едногодишен мандат, кој автоматски се обновува за последователни едногодишни мандати, освен ако не е решено поинаку, под услов членот на Одборот сè уште да ги исполнува критериумите за членство во Одборот и да е член на Надзорниот одбор. Мнозинството членови (2) се независни членови, вклучувајќи го и претседателот.

Во текот на 2024 година, Одборот е составен од следниве членови:

- **Владимир Филиповски**, претседател и независен член.
- **Анастасија Лизос**, член - претставник на Надзорниот одбор.
- **Сашо Косев**, независен член.

Во текот на 2024 година, Надзорниот одбор одлучи да донесе одлука за проширување на опсегот на постојниот Одбор со вклучување на дополнителни одговорности, односно да се трансформира во Одбор за именување и наградување (ОИН). Одборот има клучна улога во обезбедувањето надзор на именувањето, назначувањето, евалуацијата, сукцесија и наградувањето на клучниот персонал на Банката, согласно соодветната регулатива и внатрешните политики на Банката. Фокусот на високо ниво на овие прашања ќе ја зајакне способноста на Банката да ги привлече и да ги задржи добрите таленти во највисоките тела, истовремено промовирајќи транспарентност, отчетност и усогласување со меѓународните стандарди за корпоративно управување. Затоа, накратко, ОИН му помага на Надзорниот одбор во обезбедувањето надзор на процесите на номинација, именување, проценка, сукцесија и наградување на клучниот персонал на Банката, согласно соодветната регулатива и внатрешните политики на Банката.

Одговорностите на ОИН се регулирани во внатрешните политики на Банката и Правилникот за работење на Одборот согласно релевантните одредби од Одлуката на Централната банка за правилата за добро корпоративно управување во банките.

Главни активности во 2024

Во текот на 2024 година, Одборот одржа пет редовни состаноци, согласно важечкото законодавство и согласно Правилникот за работа на Одборот.

Согласно Годишниот план за работа, Одборот ги изврши следните главни активности:

- Одобрување на Target Board Profile.
- Именување и евалуација на кандидати за членови на Надзорниот одбор (6), на Управниот одбор (3) и на Одборот за ревизија (3).
- Преглед и одобрување на Извештајот за наградување за 2023 година, вклучувајќи ја и самоевалуацијата на членовите на Одборот и Мислењето на Одборот за управување со ризици во однос на спроведувањето на Политиката за наградување.
- Редовно ги разгледуваше извештаите за наградување на вработените и трендот на вработени кои доброволно заминуваат од Банката (turnover trends), обезбедувајќи дека менаџментот умешно управува и ги контролира овие процеси.
- Редовно ја разгледуваше презентацијата за анализа на излезните прашалници и заклучоците кои произлегуваат од нив.
- Го одобри предлогот за зголемување на платите за вработените во СБ за 2024 година и варијабилниот надоместок за менаџментот на СБ и вработените за резултатите во 2023 година.
- Беше разгледан и дискутиран редовниот годишен Извештај на внатрешна ревизија за спроведувањето на Политиката за наградување.
- Ги разгледа измените на Политиката за наградување, Политиката за именување, Политиката за обуки на менаџментот и Одборите и Политиката за оцена на соодветноста.
- Го разгледа и го одобри Планот за обуки на членовите на одборите на СБ.
- Ги разгледа новите Правила за работа на Одборот за именување и наградување.
- Ги одобри КПИ на контролните функции и постигнатите резултати.
- Ја разгледа и ја одобри Листата на лица кои влијаат на ризичниот профил на Банката кои се опфатени со Политиката за наградување.

Заклучок, Одборот за именување и наградување се увери дека сите принципи на Политиката за наградување и другите политики во негова надлежност се почитувани и следени од страна на Банката.

***Повеќе детали за работењето на Одборот се прикажани во Годишниот извештај за работењето на Одборот за именување и наградување во 2024 година, доставен до Надзорниот одбор на СБ.

1.6. УПРАВЕН ОДБОР

Целта на Управниот одбор е да управува и да ја претставува Банката во најдобар интерес на компанијата, со главна цел одржливо долгорочно создавање вредност и земајќи ги предвид интересите на засегнатите страни. Менаџментот управува со Банката и ја спроведува деловната политика, воспоставува и промовира корпоративна култура и вредности, го утврдува прифатливото ниво на ризик, воспоставува и спроведува систем за внатрешна контрола и обезбедува услови за работење на Банката согласно прописите.

Состав

Управниот одбор е составен од најмалку двајца, а најмногу седум членови. Точниот број на членови на Управниот одбор се определува од Собранието на акционери, согласно утврдениот предлог од Надзорниот одбор, односно се пропишува во Статутот на Банката.

Управниот одбор на Стопанска банка АД - Скопје со измените на Статутот усвоени на Собранието на акционери на 31.05.2024 година се состои од седум (7) члена, еден Генерален извршен директор/Претседател на Управниот одбор и шест (6) генерални директори: Генерален директор за корпоративно банкарство, Генерален директор за управување со ризици, Генерален директор за банкарство на мало, Генерален директор за финансии, Генерален директор за оперативни работи и Генерален директор за трансформација и стратегија.

Периодот 2024-25 беше важен за врвното раководство на Банката во однос на освежување и зајакнување на тимот со нови лидери.

Управниот одбор е составен од 7 членови кои ги покриваат сите банкарски области назначени од Надзорниот одбор, со мандат од четири години и право да бидат преименувани. Составот на Управниот одбор во текот на 2024 година е следен:

- 1. **Диомидис Николетопулос**, Генерален извршен директор и претседател на Управниот одбор;
- 2. **Тони Стојановски**, Генерален директор за корпоративно банкарство и член на Управниот одбор;

- 3. **Милица Чапаровска-Јовановска**, Генерален директор за банкарство на мало и член на Управниот одбор и
- 4. **Бојан Стојаноски**, Генерален директор за управување со ризици и член на Управниот одбор.
- 5. **Евангелија Калуптси**, Генерален директор за трансформација и стратегија и член на Управниот одбор.

Членовите на Управниот одбор на СБ, освен условите утврдени со Законот за банки, имаат солидно искуство во СБ и во банкарскиот сектор на повисоки позиции и стручно познавање на работата и на банкарската регулатива.

Тие имаат големо искуство и стручна компетентност, длабоко познавање на работењето на Банката и корпоративната култура, и, како тим, имаат соодветно знаење за управување со Банката.

Управниот одбор е поддржан од засилен тим на дополнителни 5 сениор директори, кои се ниво помеѓу Управниот одбор и секојдневното работење и менаџирање на засегнатите области, односно:

- Сениор директор за ликвидност и финансии (Мирјана Трајановска, која на почетокот на 2025 година беше унапредена на позицијата Генерален директор за финансии, во постапка на одобрување од Народна банка),
- Сениор директор за оперативни активности (Радмила Максимовиќ),
- Сениор директор за корпоративно банкарство (Владо Тренески),
- Сениор директор за продажба и мрежа на филијали (Татјана Калајџиева) и
- Сениор директор за кредитен ризик (Илијас Пападопулос).

⁷ Г. Т. Стојановски поднесе оставка на неговата позиција како член на Управен одбор во јули 2024 година

Одговорности на Управниот одбор

Одговорностите на Управниот одбор се следните:

- 1. Управување со СБ;
- 2. Претставување на СБ;
- 3. Извршување на одлуките на Собранието на акционери и Надзорниот одбор на СБ, односно грижа за нивното спроведување;
- 4. Покренување иницијативи и давање предлози за промовирање на работењето на СБ;
- 5. Именување и разрешување на лицата со посебни права и одговорности, согласно одредбите од Законот за банки и Статутот на СБ;
- 6. Изготвување на деловна политика и развоен план на СБ;
- 7. Изготвување на финансиски план/буџет на СБ;
- 8. Изготвување на Политика за информативна сигурност на СБ;
- 9. Изготвување на Годишен извештај за работењето на СБ и негово доставување до Надзорниот одбор;
- 10. Изготвување на Кодекс на етика на Банката;
- 11. Давање на претходна согласност и доставување на предлози за отпис на побарувања до Надзорниот одбор;
- 12. Донесување одлука за продажба на побарувања; и
- 13. Вршење на други активности согласно Законот, Статутот и актите на СБ.

Самооценување

Врз основа на процесот на самооценување, работењето на Управниот одбор на Стопанска банка, во целина, е оценето со висока оценка (вкупно 4,7 од 5), што укажува дека Одборот работи согласно важечкото законодавство и стандардите за корпоративно управување на Групата и ефективно ги исполнува својата улога и должностите.

Членовите на Надзорниот одбор, исто така, спроведоа проценка на соодветноста на сите членови поединечно (секој член ги проценува другите членови, вклучувајќи го и Генералниот извршен директор). Сите членови се сметаат за соодветни професионалци со релевантни вештини и професионална експертиза.

Искуство/Мандат: Членовите на УО се со различно искуство како членови на Управниот одбор, односно некои членови се релативно нови (од 2019), а други имаат искуство подолго од една деценија (од 2009). Ваквиот микс се смета за позитивен, комбинација на длабоко познавање на организацијата и свежи гледишта, обезбедувајќи стабилност и предвидливост на врвот.

Одговорности: Областите на одговорност се добро распределени меѓу членовите, покривајќи ги клучните аспекти на банкарското работење. Одредени области, како што се: управување со ризиците, ликвидност и банкарство на мало, се под директна одговорност на назначен член, со што се промовира особен фокус и експертиза каде што е најпотребно.

Истекување на мандатот: На дел од членовите на УО им истекуваат мандатите во периодот 2024-2026, истакнувајќи ја потребата за сукцесивно планирање. Конзистентноста во раководството е особено важна, но исто така е и можноста да се додаде нова експертиза, енергија и гледишта на врвот.

Предложени подобрувања: Можните подобрувања може да вклучуваат понатамошно зајакнување на тимот на УО, воведување на поголема застапеност во однос на возраста или полот и возобновување на дел од мандатите на членовите за да се обезбеди доследност во менаџментот, но и динамичност и приспособливост за промени.

1.7. КРЕДИТНИ ОДБОРИ

Други тела на СБ, утврдени со Статутот, се кредитните одбори со следните структура и овластувања со состојба на 31 декември 2024 година:

1. Извршен корпоративен кредитен одбор (ИККО): се состои од 6 членови, и тоа:

- **Диомидис Николетопулос** - Генерален извршен директор и претседател на Управниот одбор на СБ, претседател
- **Јанис Кајулис** - Извршен член НБГ групацијата назначен од Генералниот директор за кредититен ризик на НБГ групацијата, член;
- **Тони Стојановски** - Генерален директор за корпоративно банкарство и член на Управниот одбор на СБ, член;
- **Бојан Стојаноски** - Генерален директор за управување со ризици и член на Управниот одбор на СБ, член;
- **Илијас Пападопулос** - Сениор директор за кредитен ризик, член;
- **Јанис Бормпакис** - Претставник на Секторот за меѓународни активности на НБГ, член.

Членовите се избрани без ограничување на мандатот.

ИККО одлучува за кредитна изложеност кон поединечен субјект - правно лице за финансирање во износ од EUR 5.000.001 до EUR 10.000.000. Сите финансирања што го надминуваат износот од EUR 10.000.001 ги одобрува Надзорниот одбор на СБ. ИККО, исто така, одобрува реструктурирање на побарувањата и регулирање на побарувањата согласно важечките кредитни политики и врши други активности утврдени со одлуки од Надзорниот одбор. Седниците се одржуваат по пат на телеконференција или со писмена согласност, кога е потребно, со кворум од сите членови, а одлуките се донесуваат едногласно;

2. Кредитен одбор (КО): се состои од 5 членови, и тоа:

- **Диомидис Николетопулос** - Генерален извршен директор и претседател на Управниот одбор на СБ, претседател;
- **Бојан Стојаноски** - Генерален директор за управување со ризици и член на Управниот одбор на СБ, член;
- **Тони Стојановски** - Генерален директор за корпоративно банкарство и член на Управниот одбор на СБ, член;
- **Илијас Пападопулос** - Сениор директор за кредитен ризин на СБ, член;
- **Владимир Тренески** – Сениор директор за корпоративно банкарство на СБ, член.

Членовите се избрани без ограничување на мандатот.

КО одлучува за кредитна изложеност кон поединечен субјект - правно лице во износ од EUR 2.000.001 до EUR 5.000.000. КО, исто така, одобрува реструктурирање на побарувањата и регулирање на побарувањата согласно важечките кредитни политики и врши други активности утврдени со одлуки на Надзорниот одбор. Седниците се одржуваат по пат на телеконференција или со писмена согласност, кога е потребно, со кворум од сите членови, а одлуките се донесуваат едногласно.

3. Кредитен одбор за комерцијални клиенти (КОКК): се состои од 5 членови, и тоа:

- **Бојан Стојаноски** - Генерален директор за управување со ризици и член на Управниот одбор на СБ, претседател;
- **Тони Стојановски** - Генерален директор за корпоративно банкарство и член на Управниот одбор на СБ, член;
- **Илијас Пападопулос** - Сениор директор за кредитен ризик на СБ, член;
- **Владимир Тренески** – Сениор директор за корпоративно банкарство на СБ, член;
- **Лидија Руменовска Саздова** - Директор на Сектор за изготвување кредитни предлози, член.

Членовите се избрани без ограничување на мандатот.

КОКК одлучува за кредитна изложеност кон поединечен субјект - правно лице во износ до EUR 2.000.000. КОКК, исто така, одобрува реструктурирање на побарувањата и регулирање на побарувањата согласно важечките кредитни политики и врши други активности утврдени со одлуки на Надзорниот одбор. Седниците се одржуваат по пат на телеконференција или со писмена согласност, кога е потребно, со кворум од сите членови, а одлуките се донесуваат едногласно.

4. Повисок кредитен одбор за мали претпријатија (ПКОМП): се состои од 5 членови, и тоа:

- **Бојан Стојаноски** - Генерален директор за управување со ризици и член на Управниот одбор на СБ, претседател;
- **Милица Чапаровска-Јовановска** - Генерален директор за банкарство на мало и член на Управниот одбор на СБ, член;
- **Илијас Пападопулос** - Сениор директор за кредитен ризик на СБ, член;
- **Дејан Крстевски** - Директор на Сектор за кредитирање на мали претпријатија, член ;
- **Михаела Атанасовска Стоичовска** - Директор на Сектор за управување со кредитен ризик и/или **Емилија Стојанова Ивановска** - Директор на Сектор за управување со ризици, член.

Членовите се избрани без ограничување на мандатот.

ВКОМП одлучува за кредитна изложеност кон поединечен субјект - правно лице во износ од EUR 100.001 до EUR 500.000 и кон поединечен субјект – физичко лице од EUR 100.001. ВКОМП, исто така, одобрува реструктурирање на побарувањата и регулирање на побарувањата согласно важечките кредитни политики и врши други активности утврдени со одлуки од Надзорниот одбор. Седниците се одржуваат по пат на телеконференција или со писмена согласност, кога е потребно, со кворум од сите членови, а одлуките се донесуваат едногласно.

5. Кредитен одбор за мали претпријатија (КОМП): се состои од 5 членови, и тоа:

- **Милица Чапаровска-Јовановска** - Генерален директор за банкарство на мало и член на Управниот одбор на СБ, претседател;
- **Дејан Крстевски** - Директор на Сектор за кредитирање на мали претпријатија, член;
- **Барбара Брезовска Поњавиќ или Драган Михаилов** - Директор или Заменик директор на Секторот за управување со производи, член;
- **Михаела Атанасовска Стоичовска** – Директор на Сектор за кредитен ризик, член;
- **Маја Русовска** – Директор на Дирекција за кредитирање на мали претпријатија, член.

Членовите се избрани без ограничување на мандатот.

КОМП одлучува за кредитна изложеност кон поединечен субјект - правно лице во износ до EUR 100.000. КОМП, исто така, одобрува реструктурирање на побарувањата и регулирање на побарувањата согласно важечките кредитни политики и врши други активности утврдени со одлуки на Надзорниот одбор. Седниците се одржуваат по пат на телеконференција или со писмена согласност, кога е потребно, со кворум од сите членови, а одлуките се донесуваат едногласно.

Пониски нивоа на одобрување може да се утврдат со одлуки на Надзорниот одбор или со одобрување на релевантната кредитна политика.

6. Кредитен одбор за население (КОН): се состои од 5 членови, и тоа:

- Милица Чапаровска-Јовановска - Генерален директор за банкарство на мало и член на Управниот одбор на СБ, претседател;
- Барбара Брезовска Поњавиќ или Драган Михаилов - Директор или Заменик директор на Секторот за управување со производи, член;
- Михаела Атанасова Стоичовска - Директор на Секторот за управување со кредитен ризик, член;
- Татјана Калајџиева – Сениор Директор за продажба и мрежа на филијали, член;
- Виолета Затенко - Директор на Дирекцијата за изготвување кредитни предлози за население, член.

Членовите се избрани без ограничување на мандатот.

КОН одлучува за кредитна изложеност кон поединечен субјект - физичко лице во износ до EUR 100.000. КОН, исто така, одобрува реструктурирање на побарувањата и регулирање на побарувањата согласно важечките кредитни политики и врши други активности утврдени со одлуки на Надзорниот одбор. Седниците се одржуваат по пат на телеконференција или со писмена согласност, кога е потребно, со кворум од сите членови, а одлуките се донесуваат едногласно. Пониски нивоа на одобрување може да се утврдат со одлука на Надзорниот одбор. Пониски нивоа на одобрување може да се утврдат со одлуки на Надзорниот одбор или со одобрување на релевантната кредитна политика.

*Кредитните одбори работат согласно соодветната кредитна политика усвоена од страна на Надзорниот одбор. Членовите на кредитните одбори се лица со посебни права и одговорности во СБ, или други вработени во СБ, или други лица кои се оценуваат како соодветно компетентни и искусни во односната кредитна област.

2. Информации за начинот на номинирање, именување и разрешување на членови на органите на Банката, вклучувајќи го и Планот за наследување (сукцесија) на Надзорниот одбор

Постапката на номинирање, именување и разрешување на членови на телата на Стопанска банка е регулирана со интерните политики на Банката, која ја дополнува процедуралната рамка на корпоративното управување заедно со Политиката и процедурата за проценка на соодветноста, како и Кодексот за корпоративно управување на СБ; а притоа земајќи ја предвид политиката за корпоративно управување на НБГ групацијата и релевантните надлежности на Органите на НБГ (како што е Одборот за корпоративно управување и именување, како и Генералниот извршен директор на НБГ).

Политиката се заснова на тековната регулаторна рамка важечка за Банката и е дизајнирана земајќи ги предвид особено одредбите на Законот за банките, Законот за трговски друштва, Одлуката на Народна банка за добро корпоративно управување во банка, како и Насоките на Европскиот банкарски регулатор за проценка на соодветноста на членовите на одборот на директори и носителите на клучните функции и Водичот на Европската централна банка, како и меѓународните најдобри практики. Понатаму, таа ја потврдува клучната улога на Одборот за именување и наградување на СБ (ОИН) во процесот на номинирање на кандидатите во управувачките тела на СБ.

Краток осврт на постапката

Земајќи го предвид горенаведеното објаснето, ОИН ја проценува соодветноста на кандидатите за органите на СБ, согласно критериумите предвидени во Политиката и процедурата за проценка на соодветноста и Кодексот за корпоративно управување на банката и согласно регулаторната рамка.

ОИН не смее да предлага кандидати кои би можеле да се сметаат за непогодни согласно внатрешните политики на Банката и важечкото законодавство.

ОИН независно носи одлуки за предлозите за кандидати за телата на СБ. Во процесот на идентификување и предлагање на соодветни кандидати, ОИН првенствено се заснова на Таргет Профилот на член на Одборот. Исто така, ОИН ги разгледува ставовите и мислењата изразени од клучните засегнати страни и акционерите на Банката.

ОИН ги разгледува, ги идентификува и ги проценува потребите на составот на телата на СБ, имајќи ги предвид особено среднорочните стратешки цели, предизвиците, ризиците и соодветната регулаторна рамка за да ги истакне потребните профили/надлежности на новите директори. Банката го анализира пазарот за потенцијалните кандидати и подготвува краток список на соодветни кандидати. ОИН може да одлучи за разгледување на постојните кандидати.

ОИН ја добива листата на кандидати за секоја слободна позиција составена по горенаведените чекори, придружена со релевантните CV и детали за кандидатите. ОИН со поддршка на Корпоративниот секретар/Кабинетот извршува детална проценка на соодветноста, според одредбите на Политиката и процедурата за проценка на соодветноста.

ОИН го избира најсоодветниот кандидат(и) и го поднесува својот предлог до Надзорниот одбор за одобрување, по консултациите согласно управувачката рамка на Банката.

Конечната одлука во врска со изборот на член на Надзорниот одбор се носи од страна на Собранието на акционерите или од самиот Одбор, во случаи предвидени со одредбите на Статутот на СБ и е предмет на одобрување согласно применливата регулаторна рамка.

По назначувањето, новиот член на телото на СБ е известен од претседателот на Одборот и е дополнително информиран за условите за неговото назначување. Секретарот ги надгледува и ги координира сите неопходни дејства во однос на регулаторните барања по изборот на новиот член на Одборот и внатрешните процеси.

Секоја одлука донесена за членови на Надзорен одбор и Управен одбор е предмет на одобрување од страна на Народната банка на Република Северна Македонија согласно соодветната регулаторна рамка.

Сукцесијата е суштинска компонента за развојот на секоја корпорација. Планирањето на овој сегмент е алатка за добро управување со организацијата со цел да се обезбеди континуирана ефективна работа преку континуитет на раководството. Добрата програма за планирање на наследници има цел да ги идентификува вработените/поединците со висок потенцијал и амбиција, да ги обучува и да обезбеди достапен талент за идни активности.

Банката ја признава важноста на процесот на планирање на наследници за да се обезбеди континуитет во одржливата, високо успешна работа. Постојат одредени позиции во Банката кои се клучни за нејзиниот постојан и иден раст. Затоа, важно е овие позиции да

се доделат на соодветно квалификувани и најдобри можни поединци. Критично е ваквите позиции да се пополнат навремено за да се избегне каков било јаз во лидерството.

Во текот на 2023 година, Банката ја усвои политиката за сукцесија врз основа на политиката на НБГ-групата, вклучувајќи ја и нејзината адаптација кон моделот и потребите на Банката, како и на домашното законодавство.

Политиката се применува во 2024 година.

3. Организацииска структура

Организациската структура на Банката ги следи најдобрите стандарди и барања од корпоративно управување и е создадена со цел да ги оптимизира бизнис-процесите за да станат побрзи, поевтини и посигурни за сите инволвирани заинтересирани страни.

Според Статутот на СБ, организациската структура на Банката е утврдена со Одлука од страна на Надзорниот одбор, по предлог на менаџментот. Заклучно со 31.12.2024 година, Банката е организирана во 21 сектор и мрежа од 57 филијали.

Организациската структура е објавена и редовно се ажурира на веб-страницата на СБ.

Стопанска лизинг ДООЕЛ Скопје

Согласно амбициозната деловна стратегија, во 2022 Стопанска банка АД - Скопје донесе одлука за основање на небанкарска финансиска институција – давател на финансиски лизинг, со што ја збогати понудата на финансиски услуги за клиентите и доби дополнителен извор на приходи. Имено, согласно Решението на Министерство за финансии бр. 13-11054/2 од 11.2.2022 година, Банката успешно го основа друштвото за финансиски лизинг, Стопанска лизинг ДООЕЛ Скопје, во целосна (100%) сопственост на СБ. Друштвото започна со работа на 1 јули, 2022 година.

Работењето на Друштвото го контролира Надзорен одбор составен од четворица членови:

- **Мирјана Трајановска**, Сениор Директор за ликвидност и финансии, Претседател;
- **Милица Чапаровска–Јовановска**, Генерален директор за банкарство на мало и член на Управен одбор на Стопанска банка АД – Скопје – член;
- **Теодорос Спиropулос**, Генерален извршен директор на НБГ Лизинг – член и
- **Евангелија Калуптси**, Генерален директор за трансформација и стратегија и член на Управен одбор на Стопанска банка АД – Скопје – член.

Согласно Законот за трговски друштва, Надзорниот одбор ја ревидира годишната сметка на Друштвото и другите финансиски извештаи, предлогот за распределба на добивката, го разгледува годишниот извештај во врска со работењето во деловната година и врши други активности согласно закон.

Дополнително, Стопанска лизинг е управувана од страна на еден управител именуван од страна на Управниот одбор на Стопанска банка АД – Скопје – г. Жарко Кржаловски.

4. Кодекс на корпоративно управување

СБ е целосно посветена на обезбедување рамка за корпоративно управување согласно законските одредби и меѓународните стандарди.

Следствено, Кодексот за корпоративно управување на СБ е подготвен согласно важечките закони, како и стандардите за корпоративно управување на Групацјата НБГ и е усвоен од страна на Надзорниот одбор. Структурата на управување, акционерските права, должностите и одговорностите, начинот на работење на органите на Банката и слично, утврдени во Кодексот за корпоративно управување, ги спроведуваат, ги почитуваат и ги унапредуваат сите членови на органите на Банката.

Понатаму, како котирано акционерско друштво на Македонската берза, Стопанска банка го применува Кодексот за корпоративно управување за котираните друштва кој беше донесен во октомври 2021 година. За повеќе детали за имплементацијата на овој Кодекс, погледнете ги Прашалниците за самооценување објавени на веб-страницата на СБ.

Како составен дел на овој Извештај, а во однос на членот 384-а од Законот за трговските друштва и членот 42-а од Правилата за котација на Македонската берза, Управниот одбор потпишува Изјави за спроведување на Кодексот за корпоративно управување на СБ и Изјава за спроведување на Кодексот за корпоративно управување за котираните друштва на Македонската берза. Двете изјави се составен дел на овој Извештај (видете го Прилог 1 подолу).

5. Политика за спречување конфликт на интереси

Политиката за разрешување конфликти се утврдува согласно Законот за банки и Статутот на СБ и таа предвидува лицата со посебни права и обврски да дадат писмена изјава за постоењето, доколку има, на конфликт на нивните лични интереси со интересите на СБ на секои шест

месеци. Личните интереси исто така вклучуваат и интереси со поврзани лица со тие лица, според одредбите во Законот за банки. Конфликт помеѓу личните и интересите на Банката постои во услови кога финансиските или од друг вид дејности или фамилијарните интереси на личноста се доведуваат во прашање при донесувањето одлуки, склучувањето договори или извршувањето други деловни активности. Финансиските, деловните и фамилијарните интереси претпоставуваат генерирање монетарни или друг вид бенефити, директно или индиректно, од страна на тие лица. Тие не присуствуваат на дискусиите при усвојувањето на одлуките, склучувањето на договорите или извршувањето други деловни активности доколку нивната објективност е доведена во прашање поради постоење конфликт помеѓу нивните лични интереси и интересите на СБ. Изјава за постоење конфликт на интереси исто така се дава пред состанок за дискутирање или одобрување одлуки, склучување договори или извршување друга деловна активност. Писмената изјава се доставува до Надзорниот одбор и Управниот одбор на СБ, со наведување на причините поради кои постои конфликт на интереси помеѓу личните и интересите на СБ.

Во текот на 2024 година нема пријавено судир на интереси од членовите на Надзорниот одбор, Управниот одбор или од кој било друг член на органите на СБ.

6. Надворешни услуги

Надзорниот одбор на Стопанска банка ја усвојува Политиката за надворешни услуги што е усогласена со стандардите на НБГ групацјата и националното законодавство, вклучувајќи ги и релевантните подзаконски акти на Народната банка на Република Северна Македонија.

Согласно Политиката за надворешни услуги, Одборот за управување со ризици го разгледа списокот на надворешни услуги и ги утврди критичните/важните функции кои се од надворешен субјект и за кои се презема посебна грижа. Поточно, следниве услуги се утврдени како критични/важни функции:

- ИТ услуги (Хостинг, одржување и оперативна поддршка на основниот систем T24, SAP, SWIFT, системи за управување со картички и други системи на СБ, развој на софтвер во SAP и развој на софтвер во T24);
- Транспорт на пари.

7. Спроведување на Политиката за наградување во 2024 година

Пристапот за наградување на СБ е директен, ефективен и основан на придонес (меритократија), додека истовремено е во целосна согласност со законските барања и принципите на Политиката за наградување. Наградувањето првенствено сестостои од фиксна компонента; променливиот дел е значително помал дел од вкупниот надоместок и се одобрува како награда за индивидуалниот придонес во одличните севкупни резултати и управувањето на Банката.

Фиксниот надоместок се состои од конкурентна основна бруто-плата исплатена на месечно ниво, што обезбедува сигурност и предвидливост на сите вработени во СБ. При утврдување на висината на фиксното наградување, Банката има одредени клучни показатели за успешност за секоја позиција што зема предвид различни финансиски и нефинансиски параметри. Тоа првенствено го одразува соодветното професионално искуство и организациската одговорност на персоналот. Фиксниот надоместок се проценува и се утврдува и во релација со банкарскиот пазар со цел да се постават платите на конкурентни нивоа.

Варијабилниот надоместок е помал дел од вкупниот надоместок на менаџментот и вработените во СБ (14%). Уште поважно, Банката има јасно дефинирани кредитни политики и апетит за ризик (одобрени на највисоки нивоа: Групацијата НБГ и Надзорниот одбор на Банката). Дополнително, сите кредитни ризици се преземаат на ниво на одбори, т.е. не се носат кредитни одлуки од еден вработен. Затоа преземањето ризик на индивидуално ниво е минимизирано и врамено во строги политики. Дополнително, кога се исплаќа варијабилен надоместок, Политиката за наградување пропишува дека наградувањето не се одредува врз основа на автоматска процедура („формуларен пристап“), туку треба да ги земе предвид перформансите на вработениот, засегнатата единица и вкупните резултати на Банката. Не е дозволено гарантирано варијабилно наградување, т.е. варијабилниот надоместок зависи од севкупниот успех на Банката и обично се одобрува само откако ќе се потврдат резултатите на крајот на годината, така што го зема предвид целокупниот успех и стабилност на Банката пред да одобри награди за менаџментот и неговите вработени. Поради цврстото придржување на Банката до Етичкиот кодекс и целосното усогласување со законодавството и внатрешната политика, секој неуспех на вработениот да се придржува кон внатрешните акти, односно етичкиот кодекс на Банката, не може да се надомести со добро финансиско работење.

Во однос на контролните функции, Надзорниот одбор преку Политиката за наградување и клучните индикатори за работење го утврди начинот на наградување на оваа категорија на вработени, кој не зависи од активностите и работењето на единиците кои се предмет на нивна контрола.

Последниот преглед и изменување на Политиката за наградување го направи Собранието на акционери на 30.5.2023.

Нема никакви суштински измени во пристапот на наградување во Банката во текот на 2024 година. Во 2024 година не се плаќа надоместок во акции или други права што даваат право на стекнување акции на СБ.

Согласно Законот за трговски друштва и правилата од Одлуката за добро корпоративно управување, подолу е наведено наградувањето во Стопанска банка согласно регулаторните барања.

Надзорен одбор

Согласно Законот за банки и Статутот на Стопанска банка АД – Скопје (СБ), надоместокот за работата на членовите на Надзорниот одбор го определува Собранието на акционери, следејќи ги принципите од Политиката за наградување на Банката. Членовите на Надзорниот одбор се компензираат само со фиксен надомест, одобрен од Собранието на акционери.

На Собранието на акционери во јули 2024 година, Банката го промени својот пристап кон надоместокот на членовите на Надзорниот одбор и Одборот за Ревизија, пред сè, за да се усогласи со пазарните нивоа и да кореспондира со значителното зголемување на обврските и одговорностите на членовите. Надоместокот се базира на фиксен годишен надоместок без оглед на бројот на седници во текот на годината; исто така за позицијата претседател на одбор надоместокот е повисок.

Членовите на Надзорен одбор кои се вработени во НБГ групацијата немаат право на надомест за нивната работа, односно нивниот статус останува непроменет како досега.

Модифицираната структура на надоместокот е согласно пазарните стандарди и го признава зголемениот обем на работа на членовите на Надзорниот одбор.

Членови на Надзорен одбор

#	Фиксен надомест		Варијабилен надомест		Вкупен надомест		Број на вработени
Претставници на акционерите – вработени во НБГ	MKD	-	MKD	-	MKD	-	3
Претставници на акционерите – кои добиваат надомест од СБ	MKD	1,220,060	MKD	-	MKD	1,220,060	2
Независни членови	MKD	1,281,647	MKD	-	MKD	1,281,647	2
Независни членови, Одбор за ревизија	MKD	533,136	MKD	-	MKD	533,136	2

Забелешка:

- Членовите на Надзорниот одбор и Одборот за ревизија се компензираат само со фиксен надоместок, одобрен од Собранието на акционерите. Сите вработени од НБГ С.А. Атина кои учествуваат во телата на СБ не добиваат никаков надоместок од Банката – надоместокот што го добиваат како вработени на Групацијата се смета за доверлив и не е откриен во овој Извештај. Податоците ги вклучуваат учествата на членовите на Надзорниот одбор во Одборот и неговите пододбори
- Г. Лизос и г. Стратопулос, претставници на акционерите во Надзорен одбор кои веќе не се вработени во НБГ групацијата, добиваат надоместок за нивната работа на ист начин како независните членови.
- Независните членови имаат право на надомест во нето-износ од EUR 400 на месечна основа за нивно учество во Надзорниот одбор и нето-износ од EUR 100 (за претседателот) и нето-износ од EUR 50 (за членовите) по седница за нивно учество во Одборот за именување и наградување. Како што е наведено погоре, на Собранието во јули 2024 година, Банката го промени својот пристап кон надоместокот на членовите на Надзорниот одбор и Одборот за ревизија – промените во надоместокот се применуваат од датумот на донесување на одлуката и се прикажани во табелата погоре.

⁸ Врз основа на плата и надоместоци од плата како вработени на Економскиот факултет во рамките на Универзитетот Св, Кирил и Методиј – Скопје:

- Проф. Филиповски примил бруто износ од MKD 2,114,259.00 (годишно) додека пак
- Проф. Косев примил бруто износ од MKD 2.021.912, 00 (годишно).

Управен одбор

Наградување на членовите на Управен одбор, индивидуален приказ, 2024, бруто-износ во MKD

#	Фиксен надомест		Варијабилен надомест		Вкупен надомест	
1	MKD	8,547,344	MKD	2,518,789	MKD	11,066,133
2	MKD	6,247,111	MKD	1,384,315	MKD	7,631,426
3	MKD	6,256,709	MKD	1,438,754	MKD	7,695,463
4	MKD	3,017,159	MKD	-	MKD	3,017,159
УО, вкупен износ	MKD	24,068,323	MKD	5,341,858	MKD	29,410,181

- Генералниот директор за корпоративно управување поднесе оставка во јуни 2024 година. Неговиот надоместок е прикажан до тој момент.

Други категории за известување

#	Фиксен надомест		Варијабилен надомест		Вкупен надомест		Број на вработени
Risk Takers – вработени со материјално влијание врз ризичниот профил и профитабилноста на банката	MKD	67,827,206	MKD	10,847,595	MKD	78,674,801	26
Други лица со посебни права и одговорности	MKD	23,715,239	MKD	3,051,519	MKD	26,766,758	11

Забелешки:

- Вработените вклучени во категоријата „Вработени со материјално влијание врз ризичниотпрофилипрофитабилностанаБанката“сеопределуваатвоПолитикатазанаградување на СБ. Оваа категорија го вклучува менаџментот кој е одговорен за материјални бизнис-делови, управувањето со ризици и контролните функциите во Стопанска банка АД – Скопје.
- Вработените вклучени во категоријата „Други лица со посебни права и одговорности“ се секторските директори и замениците секторски директори во Стопанска банка АД – Скопје кои не се опфатени во претходната категорија.

- Кредитна изложеност спрема Лица со посебни права и одговорности

На крајот од 2024 година вкупната кредитна изложеност кон лицата со посебни права и одговорности изнесува МКД 82.635 илјади, што претставува 0,4 % од сопствените средства на Банката (значително под регулаторниот лимит од 3 % од сопствените средства на Банката по лице со посебни права и одговорности и лицата поврзани со него).

8. Систем на внатрешни контроли (во однос на постапката на подготовка на финансиски извештаи)

СБ воспоставува, развива и одржува робустен Систем за внатрешна контрола (СВК) за да се обезбеди точноста и веродостојноста на финансиските извештаи на Банката. Овој систем е дизајниран да ги следи изготвувањето и известувањето на финансиските податоци, заштитувајќи се од грешки и обезбедувајќи усогласеност со важечките финансиски регулативи и стандарди. Основањето на СВК е изграден врз основа на развиената култура на интегритет во Банката, која ја поттикнуваат и ја спроведуваат Управниот одбор, Одборот за ревизија и Надзорниот одбор. Строгите политики, интегрирајќи ги најдобрите практики, јасно ги дефинираат улогите на сите тела и вработените во ефикасното исполнување на нивните улоги. Специфичните контролни активности вклучуваат темелни прегледи на финансиските извештаи, процесите на усогласување и спроведувањето на сегрегацијата на должностите.

СВК гарантира дека релевантните финансиски информации навремено и точно се соопштуваат на сите учесници, како витална транспарентност за одржување на довербата и овозможување на информирано донесување одлуки.

Од аспект на корпоративно управување, финансиските извештаи се подготвени од управата на Банката, која е одговорна за осигурување дека финансиските извештаи се подготвени по важечките регулативи и финансиски стандарди. Извештаите се ревидирани од независни надворешни ревизори кои издаваат свое мислење дали финансиските извештаи се точни и фер ја претставуваат во сите материјални аспекти финансиската позиција на Банката. Целиот процес е под надзор на Одборот за ревизија, Надзорниот одбор и, конечно, Собранието на акционерите.

Во текот на 2024 година, согласно горенаведеното, надворешното ревизорско друштво PricewaterhouseCoopers Revizija DOO Skopje издаде чисто мислење за финансиските извештаи на Стопанска банка и ревизорските финансиски извештаи беа одобрени од страна на Собранието на акционерите. Дополнително, надворешното ревизорско друштво PricewaterhouseCoopers

Revizija DOO Skopje ги ревидираше финансиските извештаи согласно IFRS стандардите и издаде чисто мислење дека тие се подготвени согласно важечкото законодавство и меѓународните стандарди.

Овој ригорозен систем за внатрешна контрола обезбедува дека Банката ги подготвува финансиските извештаи, кои не се само изготвени согласно законите и сметководствените стандарди, туку и вистински и фер приказ на финансиската позиција и работењето на Банката.

9. ESG (Еколошки, социјални, управувачки) прашања, вклучително и резиме на соработката со засегнатите страни

ESG рамката ја користат инвеститорите, претпријатијата и регулаторните тела за проценка на степенот до кој организацијата управува со нефинансиските ризици и можности поврзани со одржливите еколошки практики, општествената одговорност и управувачките прашања.

- Климатски и еколошки елементи

Препознавајќи го значењето и потенцијалното влијание на климатските и еколошките (C&E) ризици, НБГ групацијата изврши идентификација и проценка на материјалноста на овие ризици (RIMA), вклучувајќи ја и Стопанска банка, кои се интегрирани во сеопфатната Рамка за управување со ризици. Банката останува посветена на континуирана процена, управување и следење на овие специфични ризици. Ризиците поврзани со ESG се вклучени во Рамката за таксономија на ризици и процесите за идентификација на ризици, препознавајќи ги како трансверзални и сметајќи ги како составен дел на постојните видови финансиски и нефинансиски ризици.

Согласно посветеноста на Банката да го опфати и да продолжи да го намалува својот јаглероден отпечаток, НБГ групацијата пресмета сопствени емисии и финансирани емисии на стакленички гасови, одделно за Стопанска банка. Мерењето на емисиите се базира на Партнерството за финансиско пресметување на јаглерод (PCAF), обезбедувајќи кредибилитет на користената методологија. Емисиите на Стопанска банка се поделени на сопствени емисии (опсег 1, 2 и опсег 3 категории 1-14) и финансирани емисии (опсег 3, категорија 15).

Во 2024 година, Стопанска банка го намали сопствениот отпечаток на емисии за 9 процентни поени, доминантно како резултат на намалените емисии од Опсег 2.

Стопанска банка ги поддржува целите на Република Северна Македонија за енергетска транзиција, обезбедувајќи финансирање на проекти за обновлива енергија. Во 2024 година

Банката ќе продолжи да се фокусира на финансирање на енергетскиот сектор, особено на обновливите извори на енергија (RES).

За финансирање на потпроекти согласно договорот со ЕБОР, Банката има вклучено еколошки и социјални ризици. Со цел да се усогласат со барањата од договорот со ЕБОР, банките распределија соодветни ресурси за управување, кадар за спроведување соодветни анализи и мониторинг на животната и социјалната средина. Со тоа Банката врши проценка и управува со еколошките и социјалните ризици и влијанија кои произлегуваат од финансирањето на потпроекти согласно договорот со ЕБОР, со поддршка од тим на експерти обезбедени од ЕБОР. Механизмот на проценка и мониторинг на еколошки и социјални ризици вклучува:

- Скрининг на сите клиенти/потпроекти според Листата за еколошки и социјални исклучувања на ЕБОР;
- Категоризирање на еколошкиот и социјалниот ризик на предложените потпроекти (низок/среден/висок) согласно Списокот за категоризација на еколошки и социјален ризик на ЕБОР;

Дополнително, Банката имплементираше иницијатива за ESG известување преку вклучување информации поврзани со климатскиот аспект и животната средина (C&E) на кредитното портфолио. Во таа насока извршен е детален скрининг на обезбедувањето и прибирањето податоци и анализа во однос на физичките ризици.

- Општествена корпоративна одговорност

Повеќе од 80 години Стопанска банка е компанија со препознатлив став кон корпоративната општествена одговорност во земјата и е значителен дел од општиот развој на целокупната заедница. Преку поддршка на одржливи проекти за унапредување на културата, образованието, спортот и здравјето, Банката е вклучена скоро во секоја област од општествениот живот.

Помеѓу позначителните проекти кои беа спроведени во 2024 година, ги издвојуваме следните:

- **Здравствен систем:**
 - о Донација на Институтот за патологија – најсовремена опрема која ја олеснува дијагностиката на примероците/ткивата од сите клиники во земјата, помагајќи да се забрза и да се подобри детекцијата на канцерогени заболувања,
- **Животна средина и здрав живот:**
 - о Креирање на првиот парк на магнолии во рамките на Градскиот парк во Скопје

како симбол на 80-годишнината на Банката (80 магнолии засадени и направени патеки околу паркот).

- о Донација на опрема на Центарот за управување со кризи за гаснење пожари низ целата земја – најквалитетна лична опрема за пожарникарите од 3 противпожарни единици.
- о Преку најпопуларниот масовен настан „Вози право, вози здраво“, 8-мо издание по ред, се изгради нов детски велосипедски парк во рамките на еден од најголемите градски паркови – Парк Сарај, како донација за Градот и децата.
- о Продолжувањенаеколошкиотпроект „Зеленсид“ созасадувањенадополнителни 500 повеќегодишни дрва низ Град Скопје.

- **Култура:**
 - о Традиционални поддржувачи на „Струмичкиот карневал“, „Охридско лето“, и „Галичка свадба“.
 - о Преку ТОПСИ платформата се поддржа музичкиот фестивал ГалИцко и летниот фестивал во Битола.
- **Спорт:**
 - о Преку Стопанска лизинг бевме главни спонзори на Скопскиот триатлон насловен „Стопанска триоги триатлон“.
- **Образование:**
 - о Стопанска продолжи да го поддржува Економскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и уште еднаш го поддржа натпреварот Microsoft Office Specialists, кој промовира ИТ вештини помеѓу учениците во средните училишта.
 - о Изградивме училна за студентите (доктори, специјализанти, доктори по наука) на Факултетот за медицина и фармакологија.
 - о Донирање на голем број здруженија за деца со посебни потреби преку годишниот CSR јавен настан „Сонуваме. Менуваме“ со цел да се поддржат нивните едукативни активности и интегративни проекти.
- **Поддршка на развојот на бизнисот:**
 - о Согласно деловните цели, Стопанска е активен поддржувач на голем дел од стопанските комори во земјата.

Заклучно, стратегијата во овој сегмент на Банката за 2025 година е да продолжи да има значителна улога во развојот и поддршката на целокупната заедница и постојано да го проширува портфолиото на проекти од различни сегменти. Банката ја препознава позитивната вредност на овие проекти и кон брендот на Стопанска.

- **Родова еднаквост и инклузивност**

Моделот на управување и работење на Стопанска банка АД – Скопје се заснова, пред сè, на разновидност на таленти кои ги имаат потребните вештини, искуството и корпоративната култура да одговорат на предизвиците на банкарското работење и потребите на клиентите и сите засегнати страни на Банката.

Преку различни програми и активности, Банката континуирано поттикнува инклузивна работна средина каде што секој вработен добива еднаква шанса за напредок и реализација на сопствениот потенцијал, без дискриминација по која било основа. Банката постојано наоѓа начини како ваквите принципи да ги инкорпорира и да ги унапреди во сите процеси, вклучително и во регрутирањето, обучувањето, развојот и задржувањето на вработените.

Во оваа насока, од аспект на родовата еднаквост и инклузивност, Банката има добро балансирана родова структура на сите нивоа. Каков било „дисбаланс“ на одредено ниво, вклучително и во телата на Банката, се должи на конкретните околности (постоечки кадар, достапни кандидати за нови работни места, потребите на Банката итн.), регулаторните барања и посветеноста кон унапредување на најдобрите таленти во дадениот период без разлика на родовата или друг вид припадност.

Следствено, на ниво на цела Банка, односно од вкупниот број 948 вработени во Стопанска банка АД – Скопје, 304-ца се мажи и 644 се жени заклучно со 31.12.2024 година. Слична родова структура има Банката и во однос на лицата со посебни права и одговорности, исклучувајќи ги членовите на долунаведените тела, односно:

- **19 директори/заменици директори на сектори се жени (59 %),**
- **13 директори/заменици директори на сектори се мажи (41 %).**

Во однос на телата на Банката, односно во контекст на препораката од ККУ за котирани друштва на Македонска берза за родова еднаквост до 2025 година, со која се промовираат најмалку 30 % жени во телата на котираните друштва, во 2024 година Банката ја има следната ситуација:

А. Статутарни тела на управување – Родова композиција и статус на усогласеност

ОДБОР	Вкупно членови	Членови – жени	%	Мерки за имплементирање на препораката за родова застапеност
				Во тек
Надзорен одбор	7	1	15%	Заклучно со крајот на 2024 година, 15 % од членовите на Надзорниот одбор се жени. Затоа Собранието на акционери во јули 2024 година назначи 4-ца нови кандидати за Надзорниот одбор, од кои 2 се жени. Банката исто така е во процес на назначување дополнителен независен член. До крајот на 2025 година, Банката ќе ја достигне препораката за родова рамнотежа во својот Надзорен одбор и пододбори.
Одбор за ревизија	5	2	40%	Усогласено Препораката е спроведена. Банката ќе ја одржува тековната родова рамнотежа.
Одбор за именување и наградување	3		0%	Составот е воден од законски/статутарни барања. Родова рамнотежа ќе се има предвид при идните назначувања.
Одбор за управување со ризици	9	3	33%	Усогласено Препораката е спроведена и ќе се одржува.
Управен одбор	4	1	25%	Во најголем дел усогласено Последните измени на статутот го проширија Управниот одбор на 7 членови; родовата рамнотежа ќе биде земена предвид при тековните назначувања.

Б. Наредни активности

- Во јули 2024 година, Собранието на акционери назначи четворица нови членови на Надзорниот одбор, вклучувајќи две жени.
- Банката е во процес на назначување на дополнителен независен член.
- До крајот на 2025 година, Банката очекува да ја достигне целта од 30 % родова рамнотежа во своите одбори и пододбори.

- **Преглед на ангажманот со засегнатите страни – 2024**

Како една од најголемите финансиски институции во Северна Македонија, Стопанска банка АД - Скопје го признава големото влијание што го има врз широк спектар на засегнати страни - акционерите на Банката, вработените, клиентите, релевантните регулатори, како и пошироката заедница.

Во 2024 година Банката остана посветена на одржување конструктивен, транспарентен и вредносно ориентиран ангажман со сите групи на засегнати страни, признавајќи дека одржливата соработка е од суштинско значење за долгорочен успех.

Акционери

Во својата улога како котирана компанија и член на водечка регионална банкарска група, Банката одржуваше тековна и проактивна комуникација со своите акционери во текот на годината. Правна и административна поддршка постојано се обезбедуваше за да се осигури дека акционерите имаат ефективни канали за поставување прашања, поднесување предлози и остварување на своите права преку корпоративните управни тела на Банката, вклучувајќи го и Собранието на акционери.

Вработени

Банката ги препознава своите вработени како критичен фактор за успех во остварувањето на своите стратешки амбиции. Во 2024 година напорите беа насочени кон:

- Подобрување на нивото на надоместоци за да се обезбеди конкурентност на пазарот на трудот;
- Проширување на немонетарните бенефиции за поддршка на благосостојбата и балансот меѓу работата и приватниот живот;
- Зголемување на внатрешната мобилност и можностите за развој на кариерата;
- Зајакнување на програмите за обука и иницијативите за развој на лидерството;
- Промовирање на култура на инклузија, еднаков третман и професионална почит.

Овие иницијативи ја одразуваат долгорочната посветеност на Банката да биде префериран работодавач во финансискиот сектор.

Клиенти

Фокусираноста на клиентите останува темел на деловниот модел на Банката. Во 2024 година Банката продолжи да го усовршува своето обезбедување на услуги преку персонализирани понуди, надградени дигитални канали и иновации на производи кои се усогласени со променливите потреби на клиентите. Напори беа направени и за подобрување на искуството на клиентите и респонзивноста на сите нивоа на услуга.

Регулатори

Банката остана целосно усогласена со сите регулаторни рамки и одржуваше активна соработка со релевантните надзорни институции. Во 2024 година значителен фокус беше ставен на имплементација на новите регулаторни барања, осигурувајќи навремена адаптација на внатрешните процеси и промовирање на отворен, конструктивен дијалог со регулаторите. Културата на усогласеност на Банката продолжува да биде поддржана од силни внатрешни контроли, професионалната етика и транспарентното известување.

Довербата и соработката со засегнатите страни се суштински елементи на оперативните и на стратешките перформанси на Банката. Во 2024 година, Стопанска банка АД – Скопје ги зајакна овие односи преку јасна комуникација, одговорно однесување и создавање заеднички вредности. Банката останува посветена на унапредување на овие партнерства како интегрален дел од нејзината мисија да придонесе за поуспешно и отпорно општество.

Прилог 1

ИЗЈАВА ЗА УСОГЛАСЕНОСТ

со Кодексот за корпоративно управување на Стопанска банка АД - Скопје

Согласно член 384-а од Законот за трговските друштва, Управниот одбор на Стопанска банка АД – Скопје (во натамошниот текст: СБ) го потврдува следното:

СБ ги применува принципите и е во согласност во сите материјални аспекти со Кодексот за корпоративно управување на СБ во 2024 година.

Кодексот за корпоративно управување на СБ е подготвен во согласност со важечкото законодавство и стандардите за корпоративно управување на НБГ Групацјата. Кодексот има за цел да обезбеди јасен опис на системот на корпоративно управување во Банката, правата и одговорностите на нејзините тела, улогата на контролните функции итн., како и да ги поддржува интересите на Банката на долгорочна основа во корист на депонентите и клиентите, акционерите, вработените и сите други засегнати страни. Кодексот промовира континуитет, конзистентност и ефективност на начинот на кој Банката е надгледувана и управувана и претставува основен документ за добро управување во насока на поддршка и унапредување на деловниот интерес и репутацијата на Банката.

Кодексот за корпоративно управување на Стопанска банка АД – Скопје е достапен на веб-страницата на Банката.

УПРАВЕН ОДБОР

Диомидис Николетопулос
Генерален извршен директор и
Претседател на Управен одбор

Милица Чапаровска - Јовановска
Генерален директор за банкарство на мало
и член на Управен одбор

Бојан Стојаноски
Генерален директор за управување со ризици
и член на Управен одбор

Евангелија Калуптси
Генерален директор за трансформација и стратегија
и член на Управен одбор

83

Во согласност со член 42-а од Правилата за котација на Македонската берза АД – Скопје, Управниот одбор на Стопанска банка АД – Скопје (во понатамошен текст: СБ), ја издава следната:

ИЗЈАВА ЗА УСОГЛАСЕНОСТ

со Кодексот за корпоративно управување на акционерските друштва котирани

на Македонска берза АД – Скопје

Ние, членовите на Управниот одбор на Стопанска банка АД – Скопје, изјавуваме дека СБ во своето работење го применува Кодексот за корпоративно управување на акционерските друштва котирани на Македонска берза АД Скопје, објавен на интернет страната на Берзата www.mse.mk.

СБ ги применува принципите и најдобрите практики на корпоративното управување предвидени во Кодексот според пристапот „примени или појасни зошто не се применил“, преку пополнување на Прашалници чија форма и содржина е пропишана со Кодексот.

Со оваа Изјава потврдуваме дека Прашалниците се објавени на СЕИ-НЕТ и на интернет страницата на СБ и дека одговорите во истите се точни и вистинити и веродостојно ја отсликуваат примената на принципите и најдобрите практики на корпоративното управување од страна на СБ пропишани со Кодексот за корпоративно управување.

УПРАВЕН ОДБОР

Диомидис Николетопулос
Генерален извршен директор и
Претседател на Управен одбор

Милица Чапаровска - Јовановска
Генерален директор за банкарство на мало
и член на Управен одбор

Бојан Стојаноски
Генерален директор за управување со ризици
и член на Управен одбор

Евангелија Калуптси
Генерален директор за трансформација и стратегија
и член на Управен одбор

84

СТОПАНСКА БАНКА АД - СКОПЈЕ
членка на NBG групацијата

На ваша страна

11 ОКТОМВРИ бр.7, 1000 СКОПЈЕ

+389 (0)2 3295-295 | sbank@stb.com.mk | www.stb.com.mk